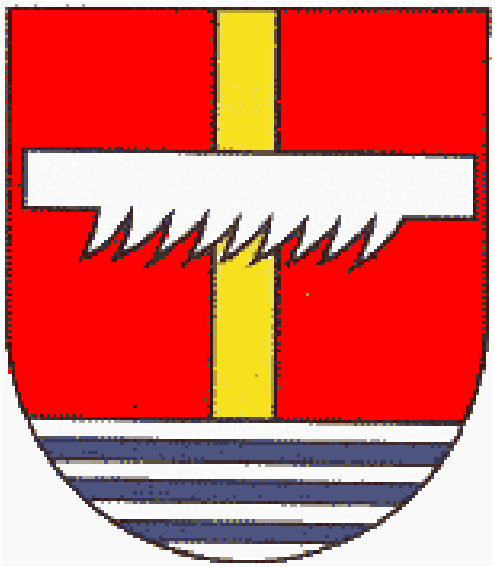

PROGRAM
HOSPODÁRSKEHO
ROZVOJA A SOCIÁLNEHO
ROZVOJA OBCE
HVOZDNICA

NA ROKY
2023 – 2027
s výhľadom do r. 2030

ekoplán

Názov	**Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Hvozdnica na roky 2023 – 2027 s výhľadom do r. 2030**
Územné vymedzenie	Obec Hvozdnica, okres Bytča, Žilinský kraj
ÚPN-O schválený	áno
Dátum schválenia	28. 04. 2023
Dátum platnosti	do 31. 12. 2030
Verzia	1.0
Publikovaný verejne	www.hvozdnica.sk
Forma spracovania	s pomocou externých expertov
Riadenie procesu spracovania	garant + koordinátor
Obdobie spracovania	január – február 2023
Financovanie	z vlastných zdrojov obce

Obsah

1. Úvod 5
1.1 Základné východiská tvorby programového dokumentu.....5
1.2 Proces a metodika tvorby programového dokumentu.....9

2. Analytická časť.....13
2.1 Zhodnotenie implementácie doterajšej stratégie a realizovaných projektov.....13
2.2 Analýza vnútorného prostredia 16
2.2.1 Základná charakteristika obce
2.2.2 História obce
2.2.3 Obyvateľstvo a demografická situácia
2.2.4 Trh práce a sociálna situácia
2.2.5 Hospodárska základňa
2.2.6 Cestovný ruch, rekreácia a šport
2.2.7 Občianska vybavenosť
2.2.8 Kultúra, spoločenské aktivity a neziskový sektor
2.2.9 Bývanie a bytový fond
2.2.10 Dopravná a technická infraštruktúra
2.2.11 Prírodné podmienky a životné prostredie
2.2.12 Štruktúra samosprávy a hospodárenie obce
2.2.13 Analýza silných stránok, slabých stránok územia
2.3 Analýza vonkajšieho prostredia.....35
2.3.1 Analýza regionálnych vzťahov a väzieb
2.3.2 Analýza hlavných vonkajších faktorov rozvoja a ich vplyvu
2.4 Identifikácia disparít a faktorov rozvoja.....37
2.5 SWOT analýza.....37
2.6 Analýza problémov, možných rizík, výziev.....40
2.7 Prognóza budúceho vývoja a identifikácia východísk.....42

3. Strategická časť 43
3.1 Strategická vízia.....43
3.2 Štruktúra priorít a opis stratégie.....43
3.3 Prehľad cieľov stratégie a ich hierarchie 45

4. Programová časť 47
4.1 Návrh opatrení a aktivít.....47
4.2 Opatrenia a aktivity pre Prioritnú oblasť A.....51
4.3 Opatrenia a aktivity pre Prioritnú oblasť B.....59
4.4 Opatrenia a aktivity pre Prioritnú oblasť C.....63

5. Realizačná časť 70
5.1 Organizačné a inštitucionálne zabezpečenie implementácie 70

5.2 Časový harmonogram implementácie....71
5.3 Systém monitorovania a hodnotenia napĺňania programového dokumentu....71
5.4 Riziká implementácie a ich prevencia....74
5.5 Komunikačná stratégia....74
6. Finančná časť 76
6.1 Finančné zabezpečenie realizácie....76
6.2 Finančný plán....78
7. Záver 82
8. Prílohy 83
8.1 Zoznam informačných zdrojov a východiskových dokumentov....83
8.2 Zoznam použitých skratiek....84

1. Úvod

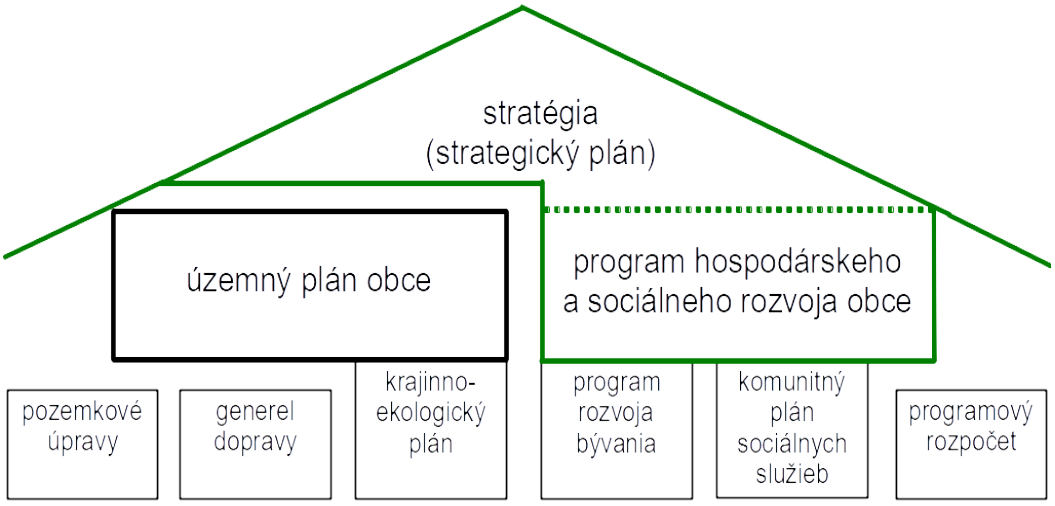
1.1 Základné východiská tvorby programového dokumentu

Inštitucionálne a legislatívne východiská tvorby programového dokumentu

Úlohy a kompetencie obcí pri uskutočňovaní podpory regionálneho rozvoja vyplývajú obciam zo Zákona č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a vyššie územné celky a zo Zákona č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja, v znení neskorších predpisov.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce (ďalej len „program rozvoja“ alebo PHRSR) má charakter strategického, t. j. strednodobého až dlhodobého rozvojového dokumentu. Plánovací horizont strategickej časti programu rozvoja obce Hvozdnica sa ťažiskovo týka programovacieho obdobia 2022 - 2027, s výhľadovým horizontom do roku 2030.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce ako dokument zastrešujúci rozvojovú politiku na miestnej úrovni

Zdroj: Coplák, J. Miestne strategické plánovanie a jeho väzby s územným plánovaním. Habilitačná práca. - Bratislava : FA STU, 2013

Program rozvoja je komplexným dokumentom, integrujúcim otázky rozvoja fyzických štruktúr so sociálnymi, ekonomickými a ďalšími aspektmi. Preto jeho úlohou je zastrešovať ostatné plánovacie dokumenty a odvetvové koncepcie spracované na miestnej úrovni. Na rozdiel od územného plánu, ktorý rieši najmä otázky fyzického rozvoja územia (lokalizáciu zástavby a priestorové regulatívy pre stavebný rozvoj, funkčné využitie rozvojových plôch), program rozvoja sa podrobnejšie zaoberá otázkami ekonomického a sociálneho rozvoja, čím vo vzťahu k územnému plánu plní komplementárnu funkciu.

Aj keď ide o komplexný dokument, jeho cieľom nie je vyčerpávajúco obsiahnuť všetky problémy a nájsť na ne riešenie. Podstatou je z množstva problémov a problémových okruhov identifikovať tie, ktoré sú v danom prostredí kritické. Za účelom dosiahnutia čo najvyššej efektivity a reálnosti cieľov sústreďuje zdroje na niekoľko prioritných cieľov, resp. prioritných oblastí rozvoja.

Dlhší plánovací horizont znamená veľkú mieru neistoty a rizika, ktoré nemožno vopred predvídať s dostatočnou presnosťou. Preto má program rozvoja charakter otvorenej, flexibilnej koncepcie, schopnej reagovať na aktuálne zmeny východiskových podmienok. Aby bol program rozvoja skutočne živým dokumentom, musí byť permanentne aktualizovaný.

Z právneho hľadiska je dokumentom koordinačným, ktorý nemá charakter všeobecne záväzného predpisu. Zámery obsiahnuté v tomto dokumente sú záväzné len pre obstarávateľa v rovine morálneho a politického záväzku, daného schválením dokumentu v obecnom zastupiteľstve. Ostatné fyzické a právnické osoby sú programom viazané len do tej miery, s ktorou sami vyslovili súhlas.

Výlučné kompetencie pri obstarávaní programu má obec a jej výkonné orgány. Na základe Zákona č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a vyššie územné celky, získali obce na úseku regionálneho rozvoja právomoc vypracúvať program hospodárskeho a sociálneho rozvoja (čl. I., § 2). Obecné zastupiteľstvo program rozvoja schvaľuje, rovnako ako aj aktualizácie tohto dokumentu.

Obsah programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja je legislatívne vymedzený Zákonom č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov v §8 nasledovne:

(1) Program rozvoja obce vytvorený v partnerstve

a) analytickej časti, ktorá obsahuje komplexné hodnotenie a analýzu východiskovej situácie obce, odhad jej budúceho vývoja, možné riziká a ohrozenia vo väzbe na existujúce stratégie a koncepcie a využívanie vnútorného potenciálu územia, jeho limitov a rozvoja, definovanie podmienok udržateľného rozvoja obce,

b) strategickej časti, ktorá obsahuje stratégiu rozvoja obce pri zohľadnení jej vnútorných špecifík a určí hlavné smery, priority a ciele rozvoja obce rešpektovaním princípov regionálnej politiky s cieľom dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia,

c) programovej časti, ktorá obsahuje najmä zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce,

d) realizačnej časti, ktorá je zameraná na popis postupov inštitucionálneho zabezpečenia formou partnerstva a organizačné zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov, a

e) finančnej časti, ktorá obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnej a organizačnej stránky realizácie programu rozvoja obce.

Programový dokument a jeho implementácia je výsledkom spolupráce najvýznamnejších miestnych aktérov s externými expertmi. Zo strany samosprávneho orgánu je ním obecné zastupiteľstvo s jeho poradnými orgánmi - odbornými komisiami, ako aj starosta a odborní pracovníci obecného úradu. Zo strany súkromného sektora sú relevantnými partnermi miestne podnikateľské subjekty. Potenciálnym parterom je verejnosť a miestne neziskové organizácie, občianske združenia. Podrobnejšie informácie o organizačnom a inštitucionálnom zabezpečení implementácie sú v kap. 5.1.

Dôvod potreby spracovania programového dokumentu pre obec

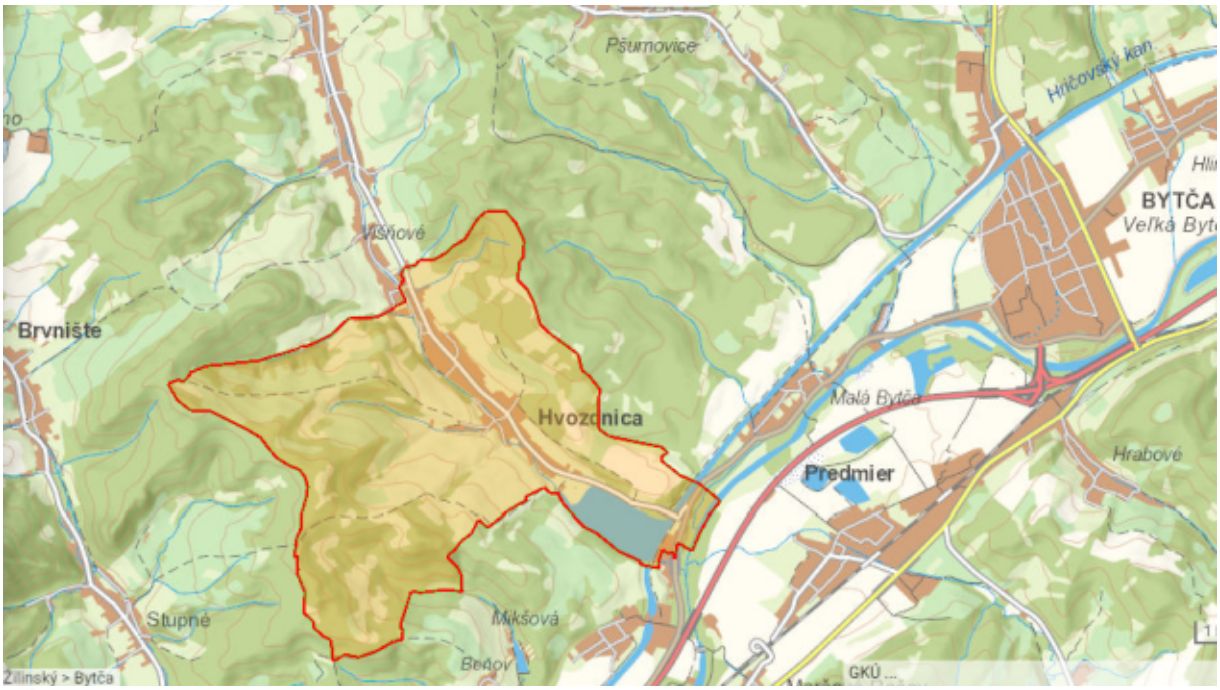
Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce je nositeľom rozvojovej politiky obce, predstáv jej vedenia a obyvateľov o smerovaní rozvoja obce. Obec Hvozdnica vypracovaním programu rozvoja dáva najavo záujem o svoju budúcnosť, ako aj budúcnosť svojich obyvateľov a súčasne tým preberá na seba zodpovednosť za ďalší rozvoj obce. V podobe tohto dokumentu získava nástroj na aktívne riadenie rozvoja, založené na iniciovaní potrebných a žiaducich zmien. Jasné stanovenie rozvojových priorít umožní obci realizovať dlhodobý rozvoj založený na cielenej stratégii a nie na náhlych, nekoordinovaných rozhodnutiach.

Vypracovaním programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obec napĺňa jeden zo základných princípov regionálnej politiky Európskej únie – princíp programovania. Súčasne tak zvýši svoje šance získať finančnú podporu na realizáciu projektov zo štrukturálnych fondov, keďže obec v zmysle zákona č. 539/2008 Z. z o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov musí preukázať súlad zamýšľaného projektu s regionálnymi stratégiami i miestnou stratégiou, ktorú reprezentuje program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce.

Definícia územia pre spracovanie programového dokumentu

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce sa spracúva pre Obec Hvozdnica, ktorá leží v Žilinskom kraji, v okrese Bytča. Administratívne územie obce je definované katastrálnym územím Hvozdnica.

Územie obce Hvozdnica

Zdroj: ZBGIS

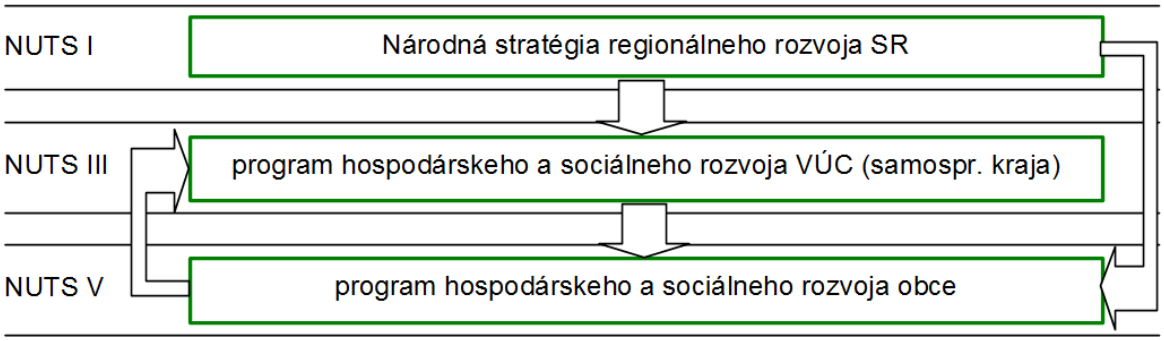
Väzby na nadradené programové a strategické dokumenty

Pri spracovaní Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Hvozdnica sa prihliadalo na to, aby ciele a opatrenia stanovené v tomto dokumente boli v súlade s nadradenými programovými dokumentmi regionálneho rozvoja – predovšetkým s Programom hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Žilinského samosprávneho kraja 2021+. Na úrovni samosprávneho kraja sú spracované aj viaceré odvetvové stratégie.

V oblasti územného rozvoja je relevantným strategickým dokumentom Územný plán VÚC Žilinského kraja, v znení zmien a doplnkov.

Strategický dokument miestnej úrovne by ďalej mal nadväzovať na stratégie a koncepcie celoštátnej úrovne, rámcové dokumenty pre čerpanie fondov EÚ, ako aj stratégie EÚ a medzinárodné dohody (napr. Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj). Stručný prehľad relevantných koncepčných dokumentov je uvedený v kap. 8.1.

Sústava základných programových dokumentov na podporu regionálneho rozvoja v SR

Zdroj: vlastné spracovanie

1.2 Proces a metodika tvorby programového dokumentu

Metodika

Súčasťou tohto dokumentu je stručný opis metodiky a procesu tvorby programu rozvoja obce. Cieľom je uľahčiť spravovanie a ďalšiu modifikáciu dokumentu a umožniť lepšie pochopenie princípov strategického plánovania smerom k širšej verejnosti, predovšetkým spolutvorcom a užívateľom plánu. Predpokladá sa, že po ukončení etapy prípravy programu ho jeho užívatelia budú sami prispôsobovať meniacim sa podmienkam. Pri rešpektovaní metodických postupov by nemalo dôjsť k narušeniu konzistentnosti myšlienok obsiahnutých v dokumente.

Dokument bol vypracovaný v súlade s novou metodikou tvorby a implementácie programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja regiónov, programov rozvoja obcí a skupín obcí s uplatnením princípov udržateľného smart (inteligentného, rozumného) rozvoja. Metodiku koncipoval Úrad podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu v roku 2020. Taktiež je v súlade s predchádzajúcou Metodikou na vypracovanie programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce/obcí/VÚC z roku 2015. Pri usmerňovaní plánovacieho procesu a spracovaní dokumentu boli aplikované metodické postupy vyvinuté v rámci viacerých výskumných projektov (projekt APVT Metodika tvorby strategického rozvojového plánu obce) a ďalších domácich a zahraničných metodík strategického plánovania na komunálnej úrovni (p. metodické podklady – kap. 8.1).

Proces tvorby programového dokumentu

Proces tvorby programu rozvoja obce tvoria tri hlavné etapy:

- analýzy

- tvorba stratégie
- operatívne plánovanie (programovanie) – tvorba programovej, realizačnej a finančnej časti

Pred začatím prác na samotnom programovom dokumente by sa mali uskutočniť úvodné činnosti:

- identifikácia potreby a impulzov vypracovania PHRSR a rozhodnutie o začatí prípravných prác
- prípravné práce, spracovanie a schválenie vstupnej správy vrátane predbežnej vízie

Následne sa realizovala etapa spracovania analýz a z týchto analýz vychádzajúcich syntéz. Informácie pre analýzy poskytla obec, ďalšie informácie boli získané priamymi prieskumami v teréne, diskusiami s predstaviteľmi obce. Informácie pre analýzy regionálneho kontextu sme čerpali z rozvojových dokumentov regionálnej úrovne.

Analýzy, podobne ako aj samotná rozvojová stratégia, sa sústreďovali len na rozhodujúce faktory a kľúčové prvky. Preto sú kvalitatívne hodnotenia uprednostnené pred kvantitou vstupných dát. Úlohou analýz je poskytnúť odpoveď na otázku, „kde sa obec v súčasnosti nachádza“.

Ďalším krokom v rámci spracovania analýz bola syntéza parciálnych analýz použitím štandardnej metódy strategického plánovania – SWOT analýzy. Výsledkom bola strategická diagnostika obce, nevyhnutná pre stanovenie rozvojových cieľov.

Ďalšou etapou programového dokumentu je tvorba stratégie, pozostávajúca zo strategickej vízie, podrobnejšie definovanej vo forme sústavy strategických cieľov. Možno ju rozdeliť do dvoch čiastkových etáp, resp. fáz:

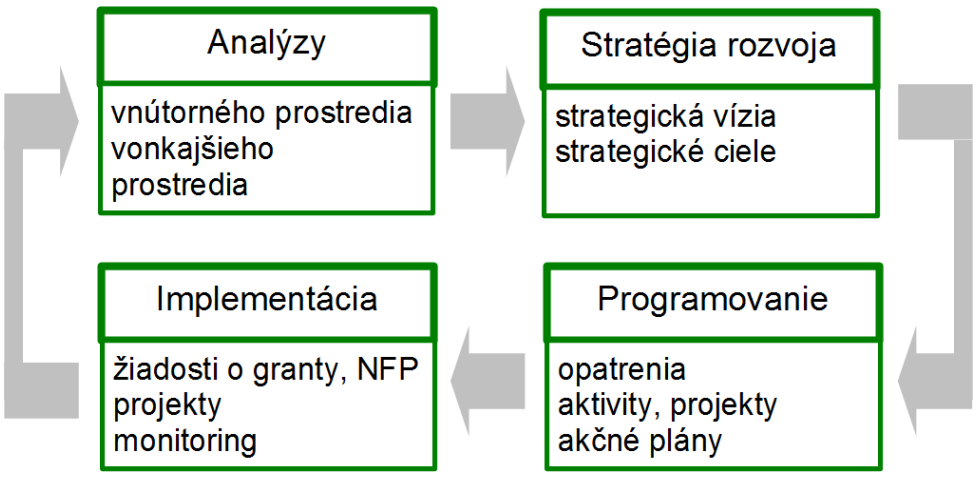
- stanovenie vízie, strategického smerovania, priorít a strategických cieľov PHRSR
- návrh vlastnej stratégie – strategického prístupu, postupu a nástrojov na dosiahnutie vízie a cieľov

V etape operatívneho plánovania (programovania) boli stanovené konkrétne opatrenia, aktivity a rámcové projekty – akčné plány, ktoré majú viesť k naplneniu vízie a dlhodobých cieľov. To znamená, že pokiaľ predmetom stanovenia rozvojovej stratégie bolo zodpovedať otázku „kde chceme byť?“, tak akčné plány majú povedať „ako sa tam dostaneme“. Súčasťou tejto etapy je aj nastavenie implementácie, financovania, monitorovania a vyhodnocovania programového dokumentu. Samotný proces spracovania PHRSR ukončuje jeho prerokovanie a schvaľovanie.

Harmonogram spracovania PHRSR

Termín (2022)	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Úvod												
Analytická časť												
Strategická časť												
Programová časť												
Realizačná časť												
Finančná časť												
Záver												

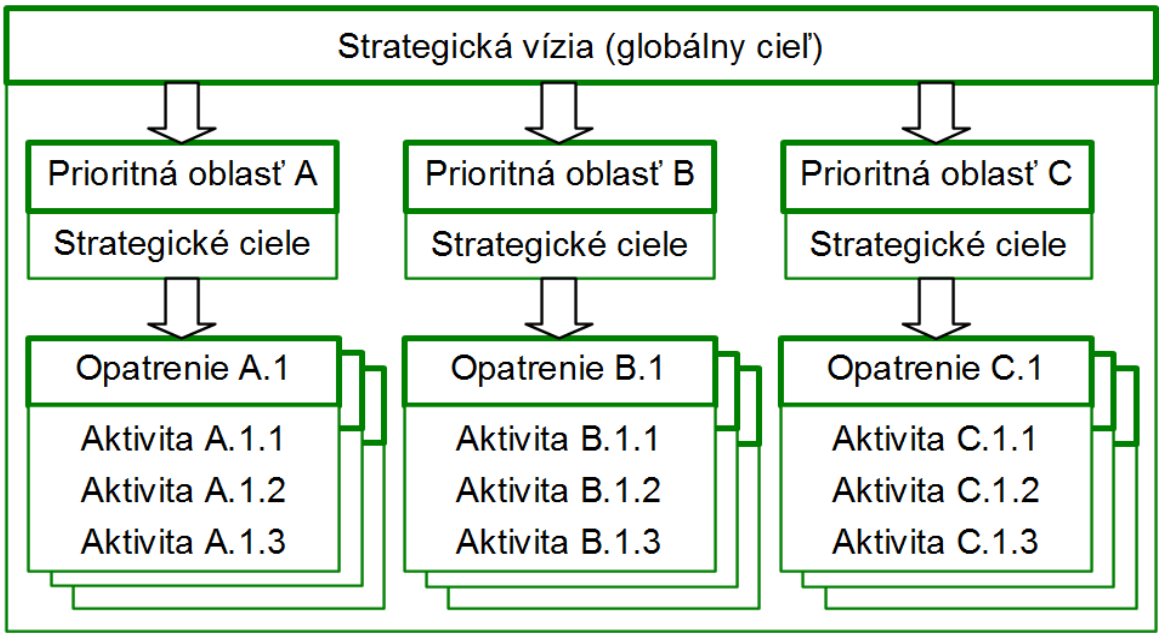
Postup spracovania programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce

Zdroj: vlastné spracovanie

Program rozvoja obce má hierarchickú štruktúru, ktorá smeruje od všeobecného ku konkrétnemu, resp. od celkového k špecifickému. Hierarchia začína globálnym cieľom strategickej vízie, pokračuje strategickými cieľmi rozdelenými podľa prioritných oblastí a uzatvára ju sústava opatrení, projektov a aktivít. Hierarchické usporiadanie znamená aj rozdielne časové horizonty. Program rozvoja obce je teda integrovaným plánovacím dokumentom (preto sa používa označenie „program“ a nie „plán“) zahŕňajúcim strategickú časť, ktorú tvoria dlhodobejšie ciele a programovú časť – opatrenia, aktivity a projekty realizovateľné v kratšom období.

Princíp hierarchickej štruktúry programu rozvoja obce

Zdroj: Coplák, J. Miestne strategické plánovanie a jeho väzby s územným plánovaním. Habilitačná práca. - Bratislava : FA STU, 2013

2. Analytická časť

Analytická časť pozostáva z komplexnej situačnej analýzy vnútorného a vonkajšieho prostredia. Je štruktúrovaná podľa hlavných oblastí života obce a funkčných subsystémov. Okrem analýz samotnej obce bolo treba väčšiu pozornosť venovať analýzam externého prostredia, s cieľom identifikovať konkurenčné aktivity v regióne i možnosti ďalšej spolupráce s okolitými obcami. Na základe situačnej analýzy boli identifikované kľúčové disparity a hlavné faktory rozvoja.

Pre spracovanie analytickej časti boli okrem informačných zdrojov uvedených v kap. 8.1 použité súbory dát, ktoré poskytla obec a dáta zverejňované Štatistickým úradom SR. Ďalšie informácie boli získané priamymi prieskumami v teréne, miestnym zisťovaním, diskusiami s predstaviteľmi obce. Informácie pre analýzy regionálneho kontextu sme čerpali z rozvojových dokumentov regionálnej úrovne.

Analýzy technického vybavenia, urbanistickej štruktúry a bytového fondu sú v programe rozvoja sumarizované len v skrátenej podobe, vzhľadom k tomu, že technické detaily sú podrobnejšie popísané v aktuálnej územnoplánovacej dokumentácii obce.

Zoznam použitých kvantitatívnych a kvalitatívnych dát

Oblasť dát /téma	Zdroj dát	Webová stránka
Demografia	Štatistický úrad SR	www.statistics.sk
Bývanie	Štatistický úrad SR	www.statistics.sk
Školstvo a vzdelávanie	obec	–
Zdravotníctvo	–	–
Sociálna starostlivosť	obec	–
Ekonomická situácia	obec	–
Životné prostredie	MŽP SR	www.enviroportal.sk

2.1 Zhodnotenie implementácie doterajšej stratégie a realizovaných projektov

Obec pristupuje koncepčne k usmerňovaniu svojho rozvoja na základe územného plánu obce a programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce. Doterajší program rozvoja bol vypracovaný v roku 2015. Predchádzajúci pochádzal z roku 2005.

Z hodnotenia plnenia doterajšieho programu rozvoja obce vyplynulo, že rozvojová stratégia obce je v zásade naďalej aktuálna. V uplynulom období boli čiastočne alebo

úplne realizované viaceré kľúčové projekty / aktivity, navrhované v doterajšom programe rozvoja.

Ex-post hodnotenie doterajšieho programu rozvoja – zoznam realizovaných a čiastočne realizovaných projektov

Č.	Názov aktivity / projektu	Rok začatia	Rok ukonč.	Ukazovateľ splnenia	Náklady v EUR	Zdroje
A.1.1	Vybudovanie chodníkov pozdĺž hlavnej cesty		2019	1. etapa realiz. 2. etapa projekt 3. etapa prípr.		
A.1.3	Rekonštrukcia miestnych komunikácií			80%		
A.1.5	Výmena autobusových čakární		2019	1 nová - Starovec		
A.1.6	Úprava / rozšírenie / spevnenie hlavných účelových ciest v katastrálnom území			čiastočne (Podháj)		
A.2.1	Dobudovanie kanalizácie a vodovodu v rámci aglomerácie		2017	90%		
A.2.3	Modernizácia miestneho rozhlasu			10%		
A.2.4	Dokončenie modernizácie verejného osvetlenia		2022	40%		
B.1.1	Obstaranie územného plánu obce		2018	úplne		
B.1.2	Výstavba nájomných bytov		2019	úplne 2x18 b.j.		
B.2.3	Výsadba a revitalizácia zelene v obci			čiastočne		
B.3.1	Zariadenie na zhodnocovanie odpadu a kompostovanie		2019 2022	kompostáreň, kompostéry		
C.1.1	Vybudovanie viacúčelového ihriska		2019	úplne		
C.1.2	Vytvorenie oddychových zón v obci		2019	čiastočne		
C.1.4	Zriadenie ihriska pre streetworkout			čiastočne		
C.3.1	Organizovanie vyváženého spektra podujatí a aktivít			priebežne		

Č.	Názov aktivity / projektu	Rok začatia	Rok ukonč.	Ukazovateľ splnenia	Náklady v EUR	Zdroje
	kultúrneho a spoločenského života					
C.3.4	Vydávanie informačno-záujmového časopisu			Úplne (Hvozdnické zvesti)		

Okrem toho sa realizovali, resp. realizujú ďalšie projekty, napr. rozšírenie kamerového systému, zastavenia cesty Panny Márie, zriadenie miestnej organizácie Jednoty dôchodcov Slovenska, kúpa autobusu, zriadenie mapového portálu, evidencia hrobových miest, rozšírenie parkovacích miest pri bytovom dome, rekonštrukcie budov MŠ, areálu futbalového ihriska, vybudovanie detského ihriska pri multifunkčnom ihrisku.

Do nového programu rozvoja bolo z predchádzajúceho dokumentu prevzatých viacero navrhovaných aktivít a projektov, pričom boli modifikované podľa aktuálnej situácie. Výsledný dokument bol z obsahového a procesného hľadiska obstarania prispôsobený požiadavkám novej metodiky.

2.2 Analýza vnútorného prostredia

2.2.1 Základná charakteristika obce

Obec Hvozdnica leží v dolnej časti rozšírenej doliny potoka Štiavnik v Podjavornickej vrchovine, v nadmorskej výške v rozmedzí od 310 do 615 m n.m. Okolie zastavaného územia obce je odlesnené, zalesnené sú vyššie položené časti vrchoviny. Obcou preteká potok Štiavnik, Váh i prívodný kanál Vážskej kaskády, na ktorom je vytvorená vodná nádrž Mikšová. Katastrálne územie je celistvé a má výmeru 873,44 ha.

Z hľadiska administratívneho členenia je obec súčasťou okresu Bytča a Žilinského kraja. Na základe počtu obyvateľov sa obec Hvozdnica zaraďuje medzi medzi stredne veľké obce (1199 obyvateľov podľa SODB 2021). S obcou Hvozdnica bezprostredne susedí obec Štiavnik, s ktorou je urbanisticky zrastená.

2.2.2 História obce a pamiatky

Historický vývoj

Prvá písomná zmienka o obci je v donačnej listine z roku 1250 pod názvom „Terra Hozucha“. V tom období panovník Belo IV. daroval bánovi Filipovi majetok na zemiach Hvozdnica a Bytča. V 14. storočí už Hvozdnica trvale patrila považskobystrickému hradnému panstvu. Obec prechádza na žilinské právo, ktorého podstatou je dedičné richárstvo a dedičná držba pôdy.

Začiatkom 16. storočia Hvozdnica už patrí medzi stredne veľké dediny v okolí Bytče. Podľa urbára z roku 1559 v dedine bolo desať sedliackych usadlostí. V celostoličnom súpise z roku 1720 sa Hvozdnica uvádza ako podhorská dedina s neúrodným chotárom, ktorý často postihujú dažde. Dedinčania majú však dostatok pasienkov a možnosť zásobovať sa drevom. V chotári dediny sa dorábajú predovšetkým jariny a pestuje sa najmä žito. Podľa sčítania obyvateľstva v roku 1828 v Hvozdnici stálo 97 domov, ktoré obývalo 757 obyvateľov. Tesne pred zrušením poddanstva v roku 1848 žili v Hvozdnici v podstate dve kategórie poddanského obyvateľstva – urbárski sedliaci a želiari. V roku 1877 dedinu tvorilo 94 domov a 536 obyvateľov. Na pozadí hospodárskych a sociálnych pomerov sa postupne vyvíjala kultúra aj školstvo, v tých časoch úzko spojené s cirkvou. V týchto oblastiach Hvozdnica začína byť čoraz viac prepojená so susednou obcou Štiavnik.

Koncom 19. a začiatkom 20. storočia obec prechádza mnohými zmenami. Poľnohospodársky charakter obce zostal zachovaný aj naďalej, zmenou bola veľká premena lesov na pasienky. Po vzniku I. ČSR dochádza k rozvoju domáceho podnikania i živnostníctva, ako aj kultúry a školstva.

Po skončení II. svetovej vojny bol v Hvozdnici ustanovený miestny národný výbor na čele s predsedom. V roku 1980 bol MNV zrušený a Hvozdnica bola pričlenená ako spádová obec k Štiavniku. Opätovné osamostatnenie obce nastalo až po roku 1989.

Kultúrno-historické pamiatky

V obci Hvozdnica nie sú nehnuteľné národné kultúrne pamiatky evidované v Ústrednom zozname pamiatkového fondu. Je tu viacero objektov s pamiatkovou hodnotou:

- kostol sv. Svorada a sv. Benedikta, novodobý z r. 1994
- zvonica z 2. pol. 19. storočia, štvorcového pôdorysu, s drevenou ihlanovitou strechou
- kaplnka pod Hájom z roku 1922, vsadená do svahu
- prícestné kaplnky a kríže
- zrubové stavby (drevenice) s typickými prvkami ľudovej architektúry
- murované trojpriestorové domy s prvkami ľudovej architektúry
- murované domy s výškou zo začiatku 20. storočia

V katastrálnom území obce Hvozdnica je evidovaná archeologická lokalita známa z dostupnej evidencie nálezísk CEANS a z odbornej literatúry: Hvozdnica – Kulíškov kopec – hrádok z doby laténskej. Vzhľadom na existenciu tejto archeologickej lokality je možný výskyt ďalších archeologických lokalít v riešenom území.

2.2.3 Obyvateľstvo a demografická situácia

Vývoj počtu obyvateľov odzrkadľuje socio-kultúrne, demografické a ekonomické procesy prebiehajúce na úrovni celej spoločnosti, no sčasti je aj odrazom postavenia obce v štruktúre osídlenia a lokálnych zmien.

Od 2. polovice 19. storočia miestna populácia zaznamenávala mierny ale trvalý rast, pričom jedine v 80. rokoch 20. storočia došlo k stagnácii, resp. miernemu úbytku počtu obyvateľov. Od roku 1869 vzrástla z úrovne 536 obyvateľov až na 1180 obyvateľov v roku 2013, čo je viac ako dvojnásobný nárast. Populačný rast výraznejšie nezabrzdilo ani administratívne pričlenenie k obci Štiavnik ako jej miestnej časti. V posledných dvoch dekádach počet obyvateľov opäť mierne rastie. Ide hlavne o vplyv suburbanizačných tendencií, keď sa obyvatelia miest sťahujú do okolitých vidieckych obcí. Podľa SODB 2021 mala obec Hvozdnica 1199 obyvateľov.

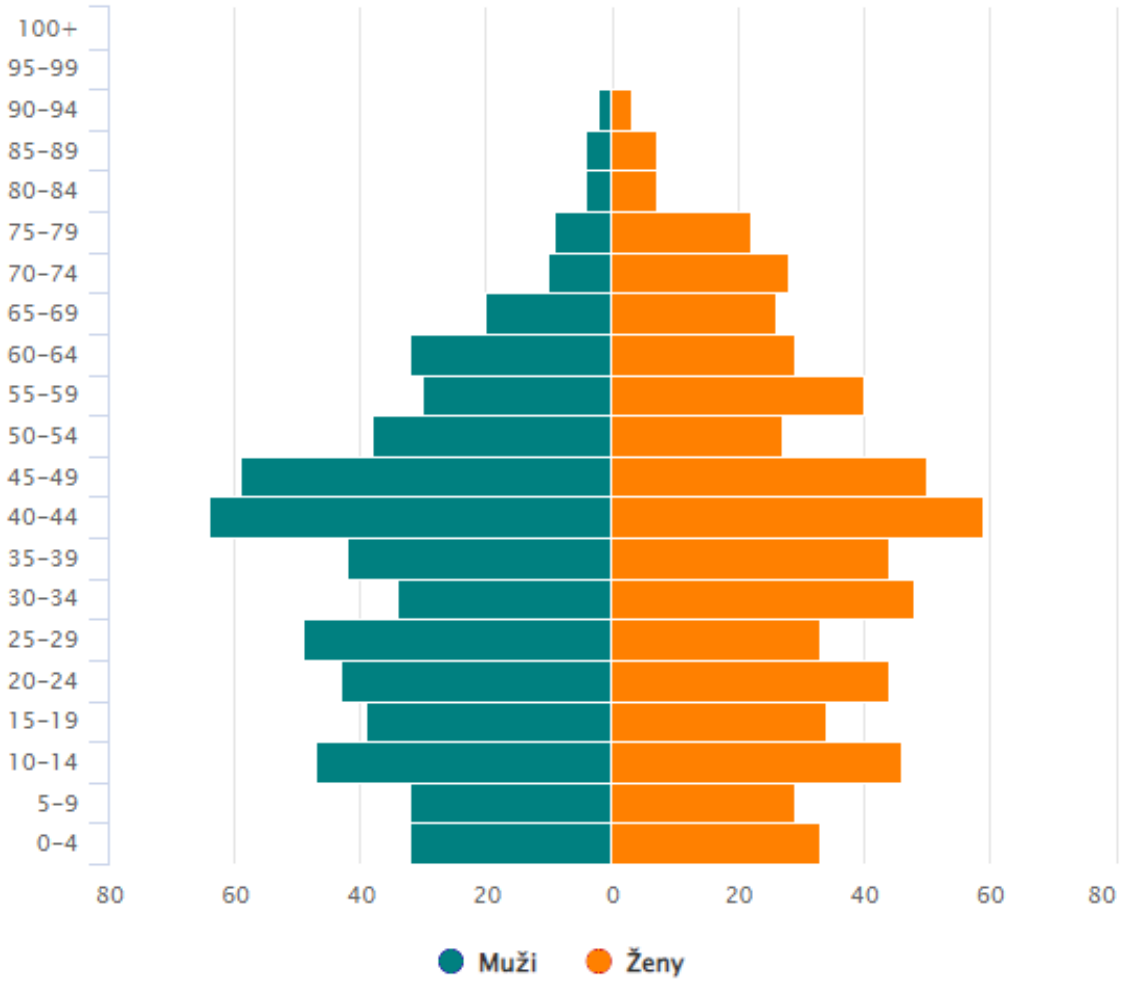
Populačný rast z posledných rokov generujú migračné pohyby i prirodzený pohyb. V sledovanom období rokov 2011 – 2021 bola bilancia prirodzeného pohybu mierne pozitívna – 138 narodených : 133 zosnulých. V posledných rokoch však dochádza k poklesu natality. Pokles natality je dôsledkom celkových spoločenských a sociálnych zmien v SR a v celom stredoeurópskom priestore. Migračná bilancia obce bola taktiež len mierne pozitívna – v sledovanom období sa do obce prisťahovalo 159 obyvateľov, odsťahovalo sa 152 obyvateľov. Obec by mohla v budúcnosti výraznejšie profitovať z trendu sťahovania obyvateľov z miest na vidiek. Tento trend je najsilnejší v bezprostrednej blízkosti miest, pričom jeho základným predpokladom je dobrá dopravná dostupnosť a kvalitnejšie životné prostredie.

Z hľadiska prognózovania budúceho demografického vývoja má vysokú výpovednú hodnotu index vitality, definovaný ako podiel počtu obyvateľov v predproduktívnom veku k počtu obyvateľov v poproduktívnom veku, násobený číslom 100. Tento ukazovateľ sa podľa údajov SODB 2021 dosahoval veľmi priaznivú hodnotu – až 154 a výrazne sa nezmenil v porovnaní s údajmi SODB 2011, kedy dosiahol hodnotu 175. Podľa všeobecnej interpretácie by hodnoty vyššie ako 100 mali zodpovedať dlhodobejšiemu výhľadu prirodzeného prírastku počtu obyvateľov.

Podiel obyvateľov v produktívnom veku bol v roku 2021 pomerne vysoký – až 69,9% a oproti údajom z roku 2011 (66,8%) ostal stabilný. Znamená to, že humánny potenciál pre ekonomický rozvoj je v súčasnosti vysoký. Finančný kapitál generácie v produktívnom veku je hlavným zdrojom očakávaných investícií do individuálnej výstavby.

Naplnenie potenciálu obce získavať nových obyvateľov migráciou však bude závisieť od rozvojovej politiky obce, udržania a zlepšenia kvality života v obci, od situácie na trhu práce v celom regióne, ponuky služieb v obci a kvality technickej infraštruktúry.

Veková pyramída so znázornením zastúpenia vekových skupín

Zdroj: www.sodbtn.sk/obce

Vývoj počtu obyvateľstva

Rok sčítania obyv.	Počet obyv.
1869	536
1880	550
1890	574
1900	611
1910	701
1921	816
1930	536
1940	550
1961	946
1970	1053
1980	1137
1991	1084
2001	1117
2011	1176
2021	1199

Zdroj: Vlastivedný slovník obcí na Slovensku, SODB

Prirodzený a mechanický pohyb obyvateľstva

Rok	narodení	zosnulí	prihlásení	odhlásení	bilancia	Počet obyvateľov k 31.12.
2011	13	10	12	12	+3	**1181**
2012	13	15	5	4	--1	**1180**
2013	11	11	13	10	+3	**1180**
2014	11	13	12	8	+2	**1185**
2015	10	14	19	25	--10	**1175**
2016	12	14	23	12	+9	**1184**
2017	19	12	16	13	+10	**1194**
2018	8	13	18	12	+1	**1196**
2019	13	8	14	13	+6	**1201**
2020	14	7	12	31	--12	**1189**
2021	14	16	15	12	+1	**1200**
Spolu	**138**	**133**	**159**	**152**		

Zdroj: ŠÚ SR

Skladba obyvateľov podľa vekových skupín

Rok	2011	2021
Počet trvalo bývajúcich obyvateľov	1176	1199
z toho muži	568	590
z toho ženy	608	609
Počet obyvateľov v predproduktívnom veku (0-14)	249	219
Počet obyvateľov v produktívnom veku	785	838
Počet obyvateľov v poproduktívnom veku	142	142

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011, 2021

Skladba obyvateľov podľa národnosti

Národnosť	slovenská	česká	iná	nezistená
2011	1161	1	1	13
2021	1170	0	4	25

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011, 2021

Obyvateľstvo je slovenskej národnosti. Slováci podľa údajov z roku 2021 tvoria 99,8% obyvateľov (bez zohľadnenia obyvateľov s nezistenou národnosťou).

Skladba obyvateľov podľa vierovyznania

Vierovyz-nanie	rímskoka-tolícka cirkev	evanjelická cirkev a.v.	iné	bez vyznania	nezistené
2011	1125	2	2	15	32
2021	1097	6	12	58	26

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011, 2021

Z hľadiska náboženského vyznania je štruktúra obyvateľstva tiež homogénna. Miera religiozity dosahuje nadpriemerné hodnoty. 91,5% všetkých obyvateľov sa hlási k rímskokatolíckej cirkvi. Tento podiel sa udržiava pomerne stabilný – v roku 2001 sa k rímskokatolíckej cirkvi hlásilo 95,7% obyvateľov. Iné vierovyznania nie sú významnejšou mierou zastúpené.

Vzdelanostná úroveň obyvateľov

Dosiahnuté vzdelanie	2011	2021
Základné	176	215
Učňovské (bez maturity)	192	365
Stredné odborné (bez maturity)	181	
Úplné stredné učňovské (s maturitou)	41	282
Úplné stredné odborné (s maturitou)	187	
Úplné stredné všeobecné	26	
Vyššie odborné	8	44
Vysokoškolské 1. stupňa (bakalárske)	14	136
Vysokoškolské 2. stupňa (magisterské)	54	
Vysokoškolské 3. stupňa (doktorandské)	4	
Bez vzdelania	264	135
Nezistené	29	22

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011, 2021

Úroveň dosiahnutého vzdelania obyvateľstva je v porovnaní s inými vidieckymi obcami priemerná. Za uplynulých 10 rokov vzdelanostná úroveň obyvateľstva zaznamenala ďalšie zlepšenie.

2.2.4 Trh práce a sociálna situácia

Miera ekonomickej aktivity obyvateľov je podpriemerná a predstavuje 42,7%. Je to dôsledkom stále vysokého podielu obyvateľstva v predproduktívnom veku.

Základom hospodárskej aktivity a zdrojom obživy tunajšieho obyvateľstva bola od najstarších čias poľnohospodárska výroba a lesné hospodárstvo. V dôsledku reštrukturalizácie hospodárstva v minulom desaťročí klesol počet pracovníkov v tomto odvetví. Súčasne došlo k zvýšeniu podielu zamestnaných v sekundárnom a terciárnom sektore. Podľa údajov SODB 2011 najviac obyvateľov pracovalo v sekundárnom sektore (priemysel) – 240 obyvateľov a v terciárnom sektore (služby) – 205 obyvateľov. Nízky je podiel zamestnancov primárneho sektora (poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo) – 22 obyvateľov.

Zo zamestnanej zložky ekonomicky aktívneho obyvateľstva väčšina odchádza za prácou najmä do Žiliny a Bytče, v menšej miere aj do iných miest. Za prácou odchádzalo 393 obyvateľov, čo z počtu ekonomicky aktívneho obyvateľstva predstavovalo až 78%.

Možnosť získania zamestnania je teda podmienená ochotou cestovať za prácou.

Ekonomická aktivita obyvateľov

Počet ekonomicky aktívnych osôb	**502**
Podiel ekonomicky aktívnych na celku (%)	42,7
- pracujúci (okrem dôchodcov)	398
- pracujúci dôchodcovia	10
- osoby na materskej a rodičovskej dovolenke	56
- nezamestnaní	87
- študenti	88
- osoby v domácnosti	1
- dôchodcovia	169
- príjemcovia kapitál. príjmov	0
- iná a nezistená	25

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011

2.2.5 Hospodárska základňa

Značnú časť katastrálneho územia pokrývajú lesné porasty – lesy sú na 37,5 % výmery katastrálneho územia. Lesy obhospodaruje Urbár pozemkové spoločenstvo Hvozdnica.

Poľnohospodárska pôda predstavuje v rámci katastrálneho územia obce 48,3% jeho výmery. Je vo vlastníctve súkromných roľníkov a fyzických osôb. Nepôsobí tu žiadny poľnohospodársky podnik, ani sa tu nenachádza žiadny hospodársky dvor poľnohospodárskej výroby.

Nepoľnohospodársku výrobu reprezentujú len prevádzky drobných výrobných služieb – autoopravárenstvo, podnikatelia v oblasti stavebníctva. Kontinuita tradičných remesiel bola v dôsledku prevládnutia moderného životného štýlu prerušená a v súčasnosti nie sú v obci nositelia tradícií remeselnej a umeleckej výroby.

2.2.6 Cestovný ruch, rekreácia a šport

V obci Hvozdnica nie sú žiadne ubytovacie ani rekreačné zariadenia. Nie sú tu vyznačené pešie turistické trasy. Vyznačená je len cyklistická trasa Bytča – Petrovice – Štiavnik – Hvozdnica, ktorá vytvára ucelený cyklistický okruh. Potenciál rozvoja cestovného ruchu predstavuje vodná nádrž Mikšová, ktorá má však primárne vodohospodárske funkcie. Vzhľadom k polohe obce v blízkosti miest sú tu predpoklady pre prímestskú rekreáciu. V súčasnosti je vyhľadávanou lokalitou pre športový rybolov.

Pre športové aktivity obyvateľov obce sa využíva športový areál s futbalovým ihriskom. Je vybavený tribúnou a prevádzkovou budovou. Situovaný je na vstupe do obce pri ceste III. triedy. Menšie detské ihriská sú v areáli školy a pri bytovom dome. Nedávno sa vybudovalo viacúčelové ihrisko v lokalite Prašnice.

2.2.7 Občianska vybavenosť

Občianska vybavenosť je čiastočne vybudovaná na úrovni základnej vybavenosti. Zariadenia občianskej vybavenosti sa nachádzajú pozdĺž hlavnej kompozično-prevádzkovej osi, ktorú reprezentuje cesta III. triedy. Sú rozptýlené v strede zastavaného územia, nevytvárajú však priestorovo ucelené vybavenostné centrum.

Nekomerčnú občiansku vybavenosť reprezentuje obecný úrad v spoločnej budove s kultúrnym domom, areál základnej školy s materskou školou, požiarna zbrojnica, kostol s cintorínom. Základná škola v obci je pre 1-4. ročník a jej prevádzka bola obnovená v roku 2003. Okrem kmeňových učební je k dispozícii len provizórna telocvičňa. Žiaci II. stupňa navštevujú základnú školu v obci Štiavnik. V areáli je tiež materská škola (dvojtriedna) a centrum voľného času. Stredoškolské vzdelanie poskytujú školy v Bytči a Žiline.

Zariadenie zdravotnej starostlivosti sa v obci nenachádza. V obci ordinuje 1x týždenne lekár, inak obyvatelia využívajú zdravotné stredisko v obci Štiavnik s ambulanciami všeobecného lekára a pediatra, polikliniku v Bytči a zdravotnícke zariadenia v Žiline.

Zo zariadení komerčnej občianskej vybavenosti sú tu 2 maloobchodné prevádzky (Jednota, CE-MI), 4 pohostinstvá, kvetinárstvo, kaderníctvo. Pošta je v budove obecného úradu.

V budúcnosti, v dôsledku prisťahovania nových obyvateľov, sa predpokladá postupné rozšírenie trhového priestoru pre ďalšie služby a obchodné prevádzky.

2.2.8 Kultúra, spoločenské aktivity a neziskový sektor

Kultúra sa v minulosti do značnej miery prelínala s náboženskými obradmi a s ľudovými tradíciami. Pôsobia tu viaceré folklórne súbory:

- detský folklórny súbor a folklórna skupina Javorníček – pravidelne sa zúčastňuje regionálnych prehliadok detského folklóru ale i rôznych podujatí
- spevácky mládežnícky zbor – zameriavajú sa na spievanie piesní na sv. omšiach, vystupujú na festivaloch gospelovej hudby a koncertoch
- detské divadelné súbory Záškoláci a Snežienky

Najvýznamnejším kultúrnym podujatím regionálneho významu je festival folklórnych skupín z dolín Javorníkov s názvom Javornícke ozveny. Sprievodný program tvoria ukážky ľudových remesiel, výstava fotografií zo života v obci. V súčasnosti sa v obci ďalej pravidelne organizujú viaceré podujatia miestneho významu: posedenie pre dôchodcov, fašiangová zábava, veľkonočná výstava kraslíc, Deň matiek, Rozprávkový les, pálenie Jánskej vatry, hody, šarkaniáda, stretnutie s Mikulášom, zdobenie medovníkov, Jasličková pobožnosť.

K spoločenskému životu prispievajú aj aktivity v oblasti športu – hlavne futbalový klub TJ Hvozdnica a základná organizácia Jednoty dôchodcov Slovenska (založená v roku 2019).

V obci je kultúrny dom s priestorovými podmienkami pre rôzne kultúrno-spoločenské podujatia. V budove je aj knižnica. V kultúrno-spoločenskej oblasti vyvíja aktivity aj miestne centrum voľného času.

2.2.9 Bývanie a bytový fond

Bývanie je hlavnou funkciou v riešenom území. Bytový fond tvorí z väčšej časti tradičná zástavba rodinných domov, zväčša jednopodlažných. Menšia časť bytového fondu je v bytových domoch. Podľa najnovších údajov SODB 2021 bolo v obci celkovo 367 domov - z toho 354 rodinných domov, 2 bytové domy.

Priemerná obložnosť bytu (počet obyvateľov na 1 byt) dosahovala hodnotu až 3,76 a výrazne prevyšuje priemer SR a priemer za okres Bytča (3,46). Plošný štandard bytového fondu dosahuje priemerné hodnoty v rámci okresu. Podiel bytov vybavených ústredným kúrením a bytov vybavených kúpeľňou alebo sprch. kútom sa neodchyľuje od okresného priemeru.

Podiel neobývaných bytov predstavuje 14,9% z celkového počtu bytov je pomerne nízky,

podobne ako v celom okrese (19%). Hlavnou príčinou neobývanosti je horší stavebnotechnický stav bytového fondu v starších objektoch, ktoré nie sú prispôsobené súčasným štandardom bývania. Tento bytový fond je vhodné rekonštruovať a znovu využiť pre obytné funkcie, prípadne pre rekreačné účely.

Atraktívna poloha prostredia s vysokými krajinnými prináša obci perspektívu stať sa dôležitou cieľovou lokalitou prisťahovania nových obyvateľov. Rozhodujúcimi faktormi, od ktorých závisí atraktívnosť lokality pre bývanie, sú dobré dopravné spojenie, vybudovaná infraštruktúra, kvalita životného prostredia, možnosť bývania vo vlastnom rodinnom dome.

Počet domov a bytov

domy spolu	**316**
trvale obývané domy	264
z toho rodinné domy	260
z toho bytové domy	2
z toho iné	0
neobývané domy	52
byty spolu	**368**
trvale obývané byty spolu	313
z toho v rodinných domoch	247
z toho v bytových domoch	43
z toho iné	8
neobývané byty spolu	55

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011

Domy podľa obdobia výstavby

do roku 1945	1946 – 1980	1981 – 2000	2001 a neskôr (a nezistené)
73	177	54	63

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2021

2.2.10 Dopravná a technická infraštruktúra

Dopravná infraštruktúra

Z hľadiska dopravnej dostupnosti má obec Hvozdnica výhodnú polohu v blízkosti exponovaného multimodálneho dopravného koridoru Trenčín – Žilina. Tento koridor tvorí diaľnica D1 Bratislava – Žilina, železničná trať I. kategórie č. 120 Bratislava – Žilina, cesta I. triedy č. I/61, paralelná cesta II. triedy č. II/507, ako aj vážska vodná cesta.

Zastavané územie samotnej obce leží na ceste III. triedy č. III/2005 Štiavnik – križovatka s cestou II/507. Cesta II/507 prechádza na krátkom úseku aj riešeným územím k.ú. Hvozdnica. Zabezpečuje aj spojenie s okresným mestom Bytča, ako aj s mestami Žilina a Považská Bystrica. Najbližšie napojenie na diaľnicu D1 je v Bytči a ďalšie v Považskej Bystrici. Dopravné zaťaženie predstavuje výlučne cieľová doprava do obcí Štiavnik a Hvozdnica.

Zariadenia a líniové stavby iných druhov dopravy sa v území nenachádzajú. Najbližšia železničná stanica je v Bytči (6,5 km) na trati č. 120 Bratislava – Žilina. Najbližšie medzinárodné dopravné letisko sa nachádza v Žiline, v časti Dolný Hričov.

Kostru dopravnej siete obce Hvozdnica tvorí prieťah cesty III. triedy zastavaným územím obce. Pozdĺž tejto cesty sa zoskupuje väčšina obytnej zástavby i všetky zariadenia občianskej vybavenosti. Z nej sa odpája niekoľko kratších úsekov miestnych komunikácií. Komunikácie tvoria čiastočne zokruhovanú sieť. Sprístupňujú okrajové časti obytného územia. Väčšina týchto komunikácií má vyhovujúcu kvalitu povrchového krytu, avšak nedostatočné šírkové parametre. Niektoré komunikácie v zastavanom území obce sú nespevnené. Nespevnenými komunikáciami – poľnými a lesnými cestami sú dopravne obsluhované aj odľahlejšie časti katastrálneho územia.

Chodník je vybudovaný len na časti prieťahu cesty III. triedy zastavaným územím – v úseku od bytového domu po cintorín. Inde nie sú chodníky vybudované (sú v etape projektovej prípravy). Vzhľadom k pomerne vysokej intenzite dopravy na ceste III. triedy však absencia chodníkov predstavuje riziko kolízií automobilovej dopravy a pešieho pohybu.

Samostatné cyklistické chodníky v riešenom území nie sú vybudované. Cyklistický okruh Bytča – Petrovice – Štiavnik – Hvozdnica je v riešenom území vyznačený na ceste III. triedy.

Plochy statickej dopravy sa nachádzajú pri obecnom úrade a predajni potravín, ďalej pri cintoríne a bytových domoch. Pre odstavovanie motorových vozidiel sa ďalej využívajú pridružené priestory komunikácií – rozšírenia asfaltovej plochy vozovky, prípadne zatrávnené krajnice. Odstavné plochy pre rodinné domy sú zabezpečované na pozemkoch rodinných domov – v garážach alebo na spevnených plochách.

Verejná hromadná doprava je realizovaná výlučne autobusovou dopravou. Zabezpečuje ju SAD Žilina, a.s. na linkách Bytča – Štiavnik a Štiavnik – Považská Bystrica. Celkovo možno spojenie verejnou dopravou (najmä s okresným mestom) hodnotiť ako vyhovujúce. V obci Hvozdnica sú na ceste III. triedy spolu 4 autobusové zastávky. Ďalšia zastávka je pri ceste II/507.

V poslednom období neustále stúpa podiel individuálnej automobilovej dopravy pri dochádzke do zamestnania, za kultúrou a nákupmi. Napriek tomu je udržanie dostatočného počtu spojov dôležité hlavne pre nižšie príjmové skupiny, žiakov, študentov a obyvateľov bez osobného automobilu.

Technická infraštruktúra

V obci Hvozdnica je vybudovaný verejný vodovod, z ktorého je zásobovaných takmer 100% domácností. Zásobovanie verejného vodovodu je z miestnych vodných zdrojov. Z vodojemu je rozvodná sieť zásobovaná gravitačne.

Obec Hvozdnica má vybudovanú splaškovú kanalizáciu s vlastnou čistiarňou odpadových vôd (ČOV). Splašková kanalizácia bola dobudovaná v roku 2017 v rámci komplexného projektu zásobovania vodou, odkanalizovania a čistenia odpadových vôd v okrese Bytča. Splaškové vody sú čistené v ČOV Bytča.

Obec Hvozdnica je zásobovaná elektrickou energiou odbočkami zo vzdušných vedení VN 22 kV z elektrizačnej siete Stredoslovenskej distribučnej, a. s. Kmeňové vedenie je vedené po východnom okraji zastavaného územia obce a ďalej pokračuje do k.ú. Štiavnik. Z neho odbočujú vonkajšie elektrické vedenia prípojkami k transformačným staniciam. Prípojky sú jednostranné, bez ďalšieho zokruhovania v sieti VN. Koridory elektrických vedení VVN a ZVN riešeným územím neprechádzajú.

Obec Hvozdnica je plynofikovaná. Zemným plynom je zásobovaná z regulačnej stanice plynu Hvozdnica, ktorá slúži pre obce Hvozdnica a Štiavnik a je situovaná na začiatku obce Hvozdnica. Miestne rozvody plynu sú strednotlakové.

Miestna telekomunikačná sieť obce je zabezpečená prevažne vzdušným vedením. Riešeným územím prechádza hlavný telekomunikačný kábel Bytča – Štiavnik, ktorý je vedený pri ceste III. triedy. Obec Hvozdnica je priamo napojená na hlavnú telefónnu ústredňu v Štiavniku káblovým vedením.

Úroveň technickej infraštruktúry možno hodnotiť ako nadpriemernú a predstavuje dôležitý faktor pre ďalší rozvoj obce.

2.2.11 Prírodné podmienky a životné prostredie

Prírodné podmienky

Reliéf je pomerne členitý, s nadmorskou výškou od 310 do 615 m n.m. Najnižšiu výšku dosahuje pri koryte Váhu, najvyššiu na severovýchodnej hranici k.ú. na kótach Holý vrch a Lance na východnom okraji katastrálneho územia. Stred obce je vo výške 325 m.n.m.

Katastrálne územie obce Hvozdnica náleží z orografického hľadiska do alpsko-himalájskej sústavy, podsústavy Karpaty, provincie Západné Karpaty, subprovincie vonkajšie Západné Karpaty, oblasti Slovensko-moravské Karpaty. Prevažná časť katastrálneho územia patrí do celku Javorníky, podcelku Nízke Javorníky a časti Púchovská vrchovina. Juhovýchodný výbežok katastrálneho územia na nive Váhu patrí do celku Považské podolie, podcelku Bytčianska kotlina.

Severná časť katastrálneho územia, ktorá geomorfologicky náleží do Púchovskej vrchoviny, sa hranične vykrýva horninami starších treťohôr magurskej tektonickej jednotky s čiastkovou geologickou jednotkou západobystrického flyša.

Južná časť územia obce, ktoré geomorfologicky patrí do Bytčianskej kotliny, sa v geologickom začlenení radí k bradlovému pásmu a pribradlovej oblasti, ktorá je najkomplikovanejšou tektonickou zónou Karpát. Zaraďuje sa do púchovského úseku, ktorý prebieha v úzkom pruhu od údolia Vláry k Hričovskému Podhradiu.

Z hľadiska pôdnych typov sa v riešenom území vyvinuli prevažne kambizeme (hnedé lesné pôdy) na flyšovom podklade. Ich vznik bol podmienený permacídnym vodným režimom, typickým pre oblasti s dostatkom vody zo zrážok a nižšími teplotami obmedzujúcimi výpar. Kambizeme pseudoglejové je možné nájsť na ťažších zvetralinách flyša v ílovcovom vývoji. Pieskovce a ílovce ako materské horniny, sú pomerne chudobné na živiny, pôdy na nich sú preto menej úrodné. Na nive Váhu a Štiavnika vznikli fluvizeme.

Z hľadiska tvorby povrchového odtoku sa územie nachádza vo vrchovinovej oblasti s režimom odtoku, ktorý zodpovedá dažďovo-snehovému typu, s vysokou vodnosťou v jarnom období (marec – apríl). Najvyššie dlhodobé priemerné mesačné prietoky sú v marci. Najnižšie dlhodobé priemerné mesačné prietoky sú v novembri. Výrazné podružné zvýšenie vodnosti je koncom jesene a začiatkom zimy.

Dotknuté územie spadá do povodia rieky Váh. Os riečnej siete tvorí potok Štiavnik. Tok s dĺžkou 18,7 km pramení v Javorníkoch, na východnom svahu Veľkého Javorníka v nadmorskej výške 960 m n.m. Je pravostranným prítokom Váhu, resp. vlieva sa do vodného diela Mikšová. Katastrálnym územím ďalej tečú, resp. tu pramenia viaceré drobné toky, ktoré sú prítokmi toku Štiavnik, a východným cípom katastrálneho územia aj Vážsky kanál a Váh.

Z hydrogeologického hľadiska je dotknuté územie málo významné. Horninové prostredie nevytvára podmienky pre vznik vodohospodársky významných zásob podzemných vôd využiteľných pre hromadné zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou. Využiteľné zásoby podzemných vôd sú na väčšine územia nízke a pohybujú sa na úrovni pod 0,2 $l.s^{-1}.km^{-2}$. Ako produkt zvetrávania flyša a rozrušením bridlíc, ílovcov, slieňovcov vznikla veľmi jemnozrnná zemina, ktorá je pre vodu prakticky nepriepustná. V dôsledku toho voda steká len po povrchu a iba v sutinách sa hromadia veľmi chudobné zásoby spodných vôd.

Miestne klimatické pomery sú na území obce ovplyvnené nadmorskou výškou a tvarom reliéfu. Priemerné ročné teploty dosahujú 6 – 7 °C. Priemerná teplota v júli sa pohybuje v rozpätí 16 – 18 °C. Priemerná teplota vzduchu v januári dosahuje na väčšine územia –4 až –5 °C. Bezmrazové obdobie trvá v priemere 160 – 180 dní v roku. Obdobie s priemernou dennou teplotou vzduchu nižšou ako 0 °C tu trvá 80 – 100 dní v roku. Priemerná maximálna výška snehovej pokrývky sa pohybuje na úrovni 25–50 cm. Z hľadiska zrážkových pomerov je územie obce vlhkou oblasťou. Ročný úhrn zrážok sa podľa priemerných hodnôt pohybuje na úrovni 700 – 800 mm. V dotknutom území prevláda prúdenie vzduchu zo západu, pri povrchu je však vietor výrazne ovplyvnený severozápadno-juhovýchodnou orientáciou údolia. V ročnom chode sú zväčša najveternejšími mesiacmi február a marec, najmenej veterné býva obvykle jesenné obdobie (september).

Potenciálna prirodzená vegetácia, je taká vegetácia, ktorá by sa v území vyvinula bez antropogénneho vplyvu. Na prevažnej časti územia Hvozdnice je to vegetačné pásmo bučín – hlavne bukové a jedľovo-bukové lesy, ostrovčekovite aj karpatské dubovo-hrabové lesy. Na nive Váhu sú to jaseňovo-brestovo-dubové lesy v povodiach veľkých riek.

Reálna vegetácia, nachádzajúca sa v danom území, sa od prirodzenej vegetácie podstatne odlišuje. Lesné plochy sa zachovali vo vyššie položených častiach katastrálneho územia, inde boli nahradené poľnohospodárskou pôdou, prevažne lúkami a pasienkami. Z hľadiska drevinovej skladby majú najväčšie zastúpenie ihličnaté dreviny – smrek a borovica a z listnatých drevín buk.

Ochrana prírody a krajiny

Územie obce sa nachádza mimo súvislej sústavy chránených území Natura 2000 – nezasahuje do navrhovaných vtáčích území, ani území európskeho významu. Nezasahujú sem žiadne veľkoplošné ani maloplošné územia ochrany prírody. V celom katastrálnom území platí 1. stupeň ochrany podľa zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny. Nie sú tu evidované chránené stromy, chránené biotopy ani významné mokrade.

Stav životného prostredia a environmentálne problémy

Z hľadiska kvality ovzdušia nepatrí okres Bytča ani územie obce medzi zaťažené oblasti. Vo väčšine ukazovateľov produkcie znečisťujúcich látok v posledných 20 rokoch k výraznému poklesu. Dôvodom tohto vývoja je ukončenie výroby prevádzok s najväčšou

produkciou znečisťujúcich látok a pokračujúca plynofikácia energetických stacionárnych zdrojov. V obci sa nenachádzajú žiadne veľké ani stredné zdroje znečisťovania ovzdušia.

Znečistenie vodného toku Štiavnik, na úseku pretekajúcim riešeným územím, nebolo zisťované. Analýzy kvality povrchových vôd sa vykonávajú iba na veľkých vodných tokoch. Napriek skutočnosti, že v obciach Štiavnik a Hvozdnica je vybudovaná splašková kanalizácia, dochádza k občasnému nelegálnemu vypúšťaniu splaškových vôd do vodného toku. Vodný tok preteká stredom súvisle zastavaných území oboch obcí v celkovej dĺžke až 10 km. Najvyššie znečistenie sa predpokladá na dolnom konci zastavaného územia obce pred ústím do vodnej nádrže Mikšová.

Miera prirodzenej rádioaktivity nie je nadmerná – väčšina riešeného územia (63%) a celé zastavané územie je zaradené do oblasti so stredným radónovým rizikom, len na severnom okraji riešeného územia je radónové riziko nízke (36,7% výmery k.ú.) a v blízkosti vrcholu Súdna je vysoké radónové riziko (0,3% výmery k.ú.).

Vzhľadom na geologickú stavbu flyšového pásma je v riešenom území evidovaný väčší počet zosuvných území a svahových porúch. Aktívny zosuv sa nachádza vo väčšej vzdialenosti od zastavaného územia; stabilizované a potenciálne zosuvy sa nachádzajú hlavne na juhozápadnom svahu nad zastavaným územím obce.

2.2.12 Štruktúra samosprávy a hospodárenie obce

Hospodárenie a rozpočtová situácia obce

Realizáciou koncepcie fiškálnej decentralizácie samospráv sa od roku 2005 výrazne zmenilo financovanie obcí. Reforma priniesla prechod od poskytovania dotácií samospráve zo štátneho rozpočtu k financovaniu kompetencií prostredníctvom daňových príjmov. Nový systém financovania prináša väčšiu voľnosť pri nakladaní s financiami v obecnom rozpočte, no súčasne kladie väčšie nároky na finančné riadenie obce. Pôvodný systém rozdeľovania prostriedkov podľa počtu obyvateľov ako jediného kritéria nahradil systém 4 kritérií pre určenie podielu obce na výnose dane z príjmov (počet obyvateľov s trvalým pobytom v obci, upravený veľkostným koeficientom, počet detí, ktoré v obci chodia do štátnych predškolských a školských zariadení, počet obyvateľov v dôchodkovom veku). Ďalšie zmeny sa týkajú miestnych daní a poplatkov. Obce ďalej získali väčšie právomoci pri určovaní sadzieb dane z nehnuteľností.

Obec hospodári s mierne prebytkovým rozpočtom. Na rok 2023 sú rozpočtované bežné príjmy vo výške 756 tis. eur a bežné výdavky vo výške 686 tis. eur. Kapitálové výdavky sú plánované vo výške 8 tis. eur a výdavkové finančné operácie vo výške 47 tis. eur. Celkový výsledok hospodárenia sa predpokladá + 16 tis. eur.

V štruktúre príjmov prevládajú cudzie zdroje (transfery zo štátneho rozpočtu) nad vlastnými zdrojmi (miestne dane a poplatky). Značná časť výdavkov smeruje na zabezpečenie bežnej prevádzky obce, obecného úradu a vzdelávacích zariadení, predovšetkým na pokrytie mzdových nárokov a nákladov na energie. Náklady na vzdelávacie zariadenia a prevádzku obecného úradu predstavujú viac ako tretinu celkových výdavkov.

Vo vlastníctve obce sú niektoré nehnuteľnosti – verejné budovy, nájomné bytové domy, vrátane príslušných pozemkov, ďalej pozemky pod komunikáciami, cintorínom.

Z analýzy vyplýva, že obecný rozpočet poskytuje len malý priestor pre financovanie rozvojových zámerov. Je preto potrebné uchádzať sa aj o získanie externých zdrojov – súkromných investícií, grantov a príspevkov z podporných programov, najmä na realizáciu náročnejších investičných projektov.

Štruktúra a činnosť miestnej samosprávy

Obecné zastupiteľstvo má 7 členov. Schôdze sa konajú spravidla 1x za 2 – 3 mesiace. Ustanovená je funkcia zástupcu starostu a hlavného kontrolóra.

Vo vzťahu k obecnému zastupiteľstvu plnia poradnú funkciu rada obce a viaceré odborné komisie.

Komunikácia s obyvateľmi prebieha zväčša prostredníctvom neformálnych stretnutí. Obec prevádzkuje vysielanie obecného rozhlasu. Má zriadenú internetovú stránku www.hvozdnica.sk, kde sú zverejnené základné informácie o dianí v obci. Vydáva občasník Hvozdnické zvesti (obvykle 1x ročne).

2.2.13 Analýza silných stránok, slabých stránok územia

Hlavné vnútorné faktory rozvoja predstavujú silné stránky a slabé stránky, vyplývajúce z daností územia, vybudovanej lokálnej infraštruktúry. V nasledujúcom prehľade sú tieto faktory zoradené podľa ich vplyvu (vzostupne).

Silné stránky

- obec je pokrytá inžinierskymi sieťami, vrátane kanalizácie
- vzdelávacie zariadenia (ZŠ, MŠ) v obci

- zachovaný vidiecky charakter obce
- atraktívne prírodné a krajinné prostredie v okolí
- kultúrno-historické a architektonické pamiatky na území obce (ľudová architektúra, zvonica, skulpturálne pamiatky)
- nízka miera priemyselného znečistenia životného prostredia
- priaznivá demografická situácia, vysoký podiel obyvateľstva v produktívnom a predproduktívnom veku
- v obci sú základné zariadenia a prevádzky občianskej vybavenosti
- vysoká ekologická stabilita územia a zachovanosť pôvodných ekosystémov
- priaznivá celková sociálna situácia obyvateľstva, relatívne nízka nezamestnanosť
- aktívna činnosť spoločenských organizácií
- živé folklórne tradície

Slabé stránky

- nedobudované chodníky pozdĺž cesty III. triedy
- slabá hospodárska základňa obce s minimom pracovných príležitostí
- nedostatočné spektrum zariadení služieb
- nedobudované verejné oddychové a parkové priestranstvá
- chýba zberný dvor na triedený odpad
- nevyhovujúci stav a šírkové parametre niektorých miestnych komunikácií
- neudržiavané koryto vodného toku

2.3 Analýza vonkajšieho prostredia

2.3.1 Analýza regionálnych vzťahov a väzieb

Z hľadiska administratívneho členenia patrí obec Hvozdnica do Žilinského kraja a okresu Bytča. V rámci okresu zaujíma polohu na juhozápadnom okraji. Na základe počtu obyvateľov možno obec zaradiť do kategórie stredne veľkých vidieckych obcí. Okres Bytča má rozlohu 281,64 km^2. Vznikol odčlenením z pôvodného „veľkého“ okresu Žilina po zmene územnosprávneho členenia v roku 1996.

Obec Hvozdnica leží na okraji žilinsko-martinského ťažiska osídlenia prvej úrovne a tretej skupiny a v blízkosti považskej rozvojovej osi prvého stupňa Trenčín – Žilina, ktorá prechádza údolím Váhu. Ide o hospodársky rozvinutý región. Miera nezamestnanosti v Žilinskom kraji predstavovala v januári 2023 3,94% a v okrese Bytča 4,29%.

Najbližšími mestami sú Bytča (6,5 km) a Žilina (25 km). V sídelnej hierarchii má významné postavenie aj susediaca obec Štiavnik so 4014 obyvateľmi. Okresné mesto (11 414 obyvateľov podľa SODB 2021) je podľa ÚPN VÚC Žilinského kraja v znení zmien a doplnkov klasifikované ako centrum regionálneho významu druhej podskupiny. Vzhľadom k polohe v bezprostrednej blízkosti Žiliny je bez výraznejšie rozvinutých aglomeračných väzieb a je súčasťou najužšieho záujmového územia krajského mesta. Žilina (82 656 obyvateľov) je hlavným spádovým mestom pre obyvateľov obce z hľadiska dochádzky za občianskou vybavenosťou a pracovnými príležitosťami. Majú tu sídlo zariadenia vyššej občianskej vybavenosti (administratíva, školstvo, zdravotníctvo).

V minulosti bola obec Hvozdnica administratívnou súčasťou obce Štiavnik. Obec ani v súčasnosti nemá vlastné záujmové územie, ale je súčasťou záujmového územia obce Štiavnik, ktorá bola v minulosti zaradená medzi strediská miestneho významu.

2.3.2 Analýza hlavných vonkajších faktorov rozvoja a ich vplyvu

Hlavné vonkajšie faktory rozvoja predstavujú príležitosti a ohrozenia, vyplývajúce z pôsobenia vonkajších síl a vplyvov. V nasledujúcom prehľade sú tieto faktory zoradené podľa ich vplyvu (vzostupne).

Príležitosti

- výhodná poloha obce v regióne s dynamickým ekonomickým rozvojom
- výhodná poloha v blízkosti Žiliny a Bytče
- poloha v blízkosti dôležitého multimodálneho koridoru (železnica, cesta I. triedy, diaľnica, vodná cesta)
- možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ na rozvojové projekty
- atraktívne prostredie pre rodinné bývanie
- posilnenie medziobecnej spolupráce
- predpoklad pokračovania migračných prírastkov obce
- relatívny dostatok pracovných príležitostí v širšom regióne a pokračovanie trendu poklesu počtu nezamestnanosti v obci
- potenciál krajinného prostredia pre rozvoj rekreácie

Ohrozenia

- nedostatok finančných prostriedkov v obecnom rozpočte na realizáciu väčších rozvojových zámerov
- konkurencia okolitých obcí a miest v súťaži o investície a rozvojové impulzy, zoslabnutie vzájomnej spolupráce obcí
- realizácia investičných zámerov ohrozujúcich ekologické a rekreačné funkcie územia
- opúšťanie tradičných modelov a vidieckeho štýlu života, zánik tradícií a folklóru
- odkázanosť obyvateľov na dochádzanie za prácou a s tým súvisiace negatívne sociálne dôsledky
- riziko redukcie spojov verejnej dopravy a nárast intenzity individuálnej automobilovej dopravy
- administratívna náročnosť získavania finančných prostriedkov z fondov EÚ
- hrozba centralizácie niektorých samosprávnych funkcií do vybraných obcí
- časté a neprehľadné zmeny legislatívy
- sektorový prístup k riešeniu rozvojových problémov regiónov

2.4 Identifikácia disparít a faktorov rozvoja

V tejto podkapitole sú obsiahnuté závery v podobe syntéz, vyplývajúce z predchádzajúcich analýz. Sú medzikrokom medzi analýzami a tvorbou stratégie. Ich podstatou je vyhodnotenie a sumarizácia analytického materiálu s cieľom odvodiť z nich kľúčové piliere stratégie, problémové okruhy, ktorým je nutné venovať pozornosť.

Ide o nasledovné syntetizujúce analýzy:

- SWOT analýza (s priradením bodových hodnôt jednotlivým položkám)
- analýza problémov a možných rizík, výziev

Zo SWOT analýzy a z analýzy problémov vyplynuli hlavné faktory rozvoja obce a kľúčové disparity. V rámci SWOT analýzy silné stránky a príležitosti identifikujú hlavné faktory rozvoja – t.j. **rozvojový potenciál.** Kľúčové disparity, t.j. **limity rozvoja územia** sú výstupom analýzy problémov a podporené sú slabými stránkami a ohrozeniami identifikovanými v SWOT analýze.

2.5 SWOT analýza

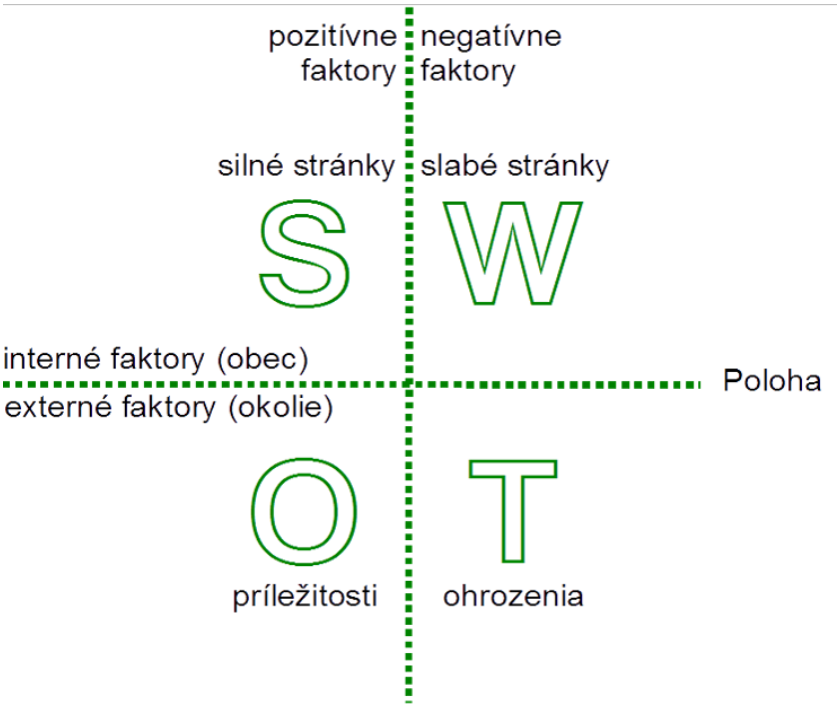
SWOT analýza poskytuje celostný pohľad na situáciu obce – na jej silné stránky, slabé stránky, príležitosti a ohrozenia rozvoja. Na základe SWOT analýzy možno presnejšie definovať najvhodnejšie ciele, ktoré by zužitkovali najvýraznejšie predpoklady a pozitívne rozvojové impulzy a eliminovali problémy a prípadné riziká. Pomáha tiež identifikovať prioritné oblasti, na rozvoj ktorých sa treba orientovať. Z tohto dôvodu nie je vhodné jej členenie podľa sektorov.

Okrem analýz stavu daného územia je predmetom záujmu aj okolité prostredie, indukujúce pozitívne alebo negatívne vplyvy. Na základe toho sa SWOT analýza člení na analýzu interného prostredia a analýzu externého prostredia.

Podľa povahy sledovaných javov sa v SWOT analýze rozlišujú pozitívne a negatívne faktory. Pozitívne faktory (silné stránky a príležitosti) predstavujú faktory podmieňujúce rozvojové procesy. Negatívne faktory (slabé stránky a ohrozenia) naznačujú problémy – disparity.

Jednotlivé položky v SWOT analýze sú vážené, čo znamená, že sú im priradené bodové hodnoty od 1 do 5, ktoré vyjadrujú mieru ich závažnosti. Položky s najvyššími bodovými hodnotami potom predstavujú hlavné faktory rozvoja, resp. kľúčové disparity.

Princíp SWOT analýzy

Zdroj: vlastné spracovanie

Silné stránky (S)

- obec je pokrytá inžinierskymi sieťami, vrátane kanalizácie 5
- vzdelávacie zariadenia (ZŠ, MŠ) v obci 5
- zachovaný vidiecky charakter obce 4
- atraktívne prírodné a krajinné prostredie v okolí 4
- kultúrno-historické a architektonické pamiatky na území obce (ľudová architektúra, zvonica, skulpturálne pamiatky) 4
- nízka miera priemyselného znečistenia životného prostredia 3
- priaznivá demografická situácia, vysoký podiel obyvateľstva v produktívnom a predproduktívnom veku 3
- v obci sú základné zariadenia a prevádzky občianskej vybavenosti 2
- vysoká ekologická stabilita územia a zachovanosť pôvodných ekosystémov 2
- priaznivá celková sociálna situácia obyvateľstva, relatívne nízka nezamestnanosť 2
- aktívna činnosť spoločenských organizácií 1

- živé folklórne tradície 1

Slabé stránky (W)

- nedobudované chodníky pozdĺž cesty III. triedy 5
- slabá hospodárska základňa obce s minimom pracovných príležitostí 4
- nedostatočné spektrum zariadení služieb 3
- nedobudované verejné oddychové a parkové priestranstvá 2
- chýba zberný dvor na triedený odpad 2
- nevyhovujúci stav a šírkové parametre niektorých miestnych komunikácií 2
- neudržiavané koryto vodného toku 1

Príležitosti (O)

- výhodná poloha obce v regióne s dynamickým ekonomickým rozvojom 5
- výhodná poloha v blízkosti Žiliny a Bytče 5
- poloha v blízkosti dôležitého multimodálneho koridoru (železnica, cesta I. triedy, diaľnica, vodná cesta) 5
- možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ na rozvojové projekty 4
- atraktívne prostredie pre rodinné bývanie 4
- posilnenie medziobecnej spolupráce 3
- predpoklad pokračovania migračných prírastkov obce 3
- relatívny dostatok pracovných príležitostí v širšom regióne a pokračovanie trendu poklesu počtu nezamestnanosti v obci 2
- potenciál krajinného prostredia pre rozvoj rekreácie 2

Ohrozenia (T)

- nedostatok finančných prostriedkov v obecnom rozpočte na realizáciu väčších rozvojových zámerov 5
- konkurencia okolitých obcí a miest v súťaži o investície a rozvojové impulzy, zoslabnutie vzájomnej spolupráce obcí 4
- realizácia investičných zámerov ohrozujúcich ekologické a rekreačné funkcie územia 4
- opúšťanie tradičných modelov a vidieckeho štýlu života, zánik tradícií a folklóru 4
- odkázanosť obyvateľov na dochádzanie za prácou a s tým súvisiace negatívne sociálne dôsledky 3

- riziko redukcie spojov verejnej dopravy a nárast intenzity individuálnej automobilovej dopravy 2
- administratívna náročnosť získavania finančných prostriedkov z fondov EÚ 2
- hrozba centralizácie niektorých samosprávnych funkcií do vybraných obcí 2
- časté a neprehľadné zmeny legislatívy 2
- sektorový prístup k riešeniu rozvojových problémov regiónov 1

2.6 Analýza problémov, možných rizík, výziev

Analýza problémov pomenúva hlavné nedostatky (disparity), na riešenie ktorých sa treba zamerať. Vychádza zo SWOT analýzy a dopĺňa ju o ďalšie faktory, ktoré neboli zaradené medzi slabé stránky a hrozby. Okrem primárneho problému sú predmetom analýzy aj ich následky (súčasné, resp. potenciálne). Výsledky tejto analýzy sú dôležité pre stanovenie prioritných oblastí, ktoré vyžadujú prioritné riešenie a výber vhodných projektov, aktivít a opatrení, ktoré by tieto problémy pomohli eliminovať.

Riziká ďalšieho vývoja, s uvedením zdrojov rizík, dôsledkov a odhadu pravdepodobnosti výskytu, sú uvedené v nasledujúcej tabuľke.

Kontrolný zoznam pre hodnotenie možných rizík

Druh rizika	Objekt rizika	Zdroj rizika	Nežiaduce dôsledky	Pravde-podobnosť
Individuálne	nezáujem obyvateľov (potenciálnych užívateľov)	užívatelia	nerealizácia aktivít	50%
Technické	chyby projektovej dokumentácie	PD	dodatočné náklady	10%
	problémy pri verejnom obstarávaní	legislatíva		20%
	poruchovosť systémov	technológia		20%
Ekologické	nedostatočná starostlivosť o zložky krajiny	užívatelia pôdy	degradácia krajiny / výsledkov	30%
Sociálne	medziľudské vzťahy	obyvatelia	nerealizácia aktivít	20%
Ekonomické	nedostatok finančných zdrojov, nezískanie NFP, dotácie	externý	nerealizácia projektov / aktivít	70%

Analýza príčin a dôsledkov problémov (strom problémov)

Z analýzy problémov vyplýva, že väčšinou nejde o izolované problémy, ale navzájom medzi sebou súvisia, pričom je medzi nimi možné sledovať kauzálne vzťahy, t.j. príčina – dôsledok. Okrem primárneho problému sú teda predmetom analýzy aj ich následky (súčasné, resp. potenciálne).

V prípade daného územia sa objavujú tieto hlavné problémy a ich následky:

- nedobudované chodníky pozdĺž hlavnej cesty → následok: riziko dopravných kolízií, nízka estetická úroveň verejných priestorov
- málo pracovných príležitostí v obci → následok: nutnosť dochádzania za prácou, uvoľňovanie sociálnych väzieb obyvateľov na obec a znižovanie súdržnosti miestnej komunity
- nevyhovujúce šírkové parametre niektorých miestnych komunikácií → následok: problém dostupnosti objektov, nižšia atraktivita obce pre prisťahovanie obyvateľov
- chýbajú základné služby → následok: nutnosť cestovania za službami
- nedobudovaná oddychová zóna a verejné priestory → následok: nedostatočné možnosti pre oddych a spoločenské kontakty obyvateľov
- chýba ubytovacie a reštauračné zariadenie → následok: obmedzené možnosti rozvoja cestovného ruchu, krátkodobosť pobytu návštevníkov
- chýbajú informačné systémy ako napr. informačná tabuľa → následok: nedostatočné povedomie o zaujímavostiach obce medzi obyvateľmi a potenciálnymi návštevníkmi
- absencia cyklistických ciest medzi okolitými obcami → následok: preferencia individuálnej automobilovej dopravy, obmedzené možnosti rozvoja cestovného ruchu
- stav koryta vodného toku → následok: riziko záplav so škodami na majetku

2.7 Prognóza budúceho vývoja a identifikácia východísk

Prognóza budúceho vývoja je v neustále sa meniacich podmienkach značne zložitá a v podstate nemožná. Možné je však uvažovať o troch odlišných scenároch rozvoja – optimistickom, pesimistickom a neutrálnom. Navrhnutá stratégia rozvoja je v zásade postavená na optimistickom scenári rozvoja.

Identifikované hlavné faktory rozvoja obce a kľúčové disparity predstavujú hlavné východiská pre stanovenie stratégie rozvoja obce. Ťažiskovo by stratégia mala byť orientovaná na zhodnotenie silných stránok a maximálne využitie príležitostí, vzhľadom k tomu, že problémy a potenciálne ohrozenia nie sú závažného charakteru (generická stratégia SO).

3. Strategická časť

3.1 Strategická vízia

Stratégiu rozvoja obce Hvozdnica reprezentuje celková vízia obce naznačujúca ideál rozvoja do budúcnosti. Strategická vízia predstavuje ekvivalent globálneho cieľa. Má podobu motta – výroku opisujúceho ideálny cieľový stav.

Vízia obce Hvozdnica

„Obec Hvozdnica využije svoj polohový potenciál a stane sa atraktívnou lokalitou na prímestské bývanie i oddych. Rozvoj obce bude efektívne zhodnocovať prírodné, ľudské, finančné a kultúrne zdroje, pri zachovaní zdravého životného prostredia."

3.2 Štruktúra priorít a opis stratégie

Stratégia rozvoja obce Hvozdnica sa usiluje o využitie silných stránok a maximálne využitie príležitostí. Aby obec túto rozvojovú šancu čo najlepšie využila a pritom nestratila svoju identitu, je potrebné presadzovať komplexnú a vyváženú stratégiu rozvoja, ktorá bude sledovať prioritné ciele nasledujúcich prioritných oblastí:

- A – Investície do základnej infraštruktúry
- B – Vyvážený rozvoj obce s ohľadom na životné prostredie
- C – Podpora identity obce, kultúry a rekreácie

Naďalej je potrebné zvyšovať štandard technickej infraštruktúry a odstraňovať jej deficity. Kvalitná a všestranne rozvinutá infraštruktúra je základným predpokladom kvality bývania a života v obci. Od nej závisí, či sa obci podarí pritiahnuť nových obyvateľov a či obyvatelia budú ochotní v obci zotrvať. Tento faktor je podstatný aj z hľadiska rozvoja podnikania a cestovného ruchu. Z hľadiska bezpečnosti chodcov je nevyhnutné vybudovanie chodníkov pozdĺž hlavnej cesty. V oblasti investícií do infraštruktúry je tiež potrebné riešiť predĺženie miestnych komunikácií a inžinierskych sietí do nových stavebných lokalít, ako aj dokončiť modernizáciu verejného osvetlenia a miestneho rozhlasu, rozšíriť kamerový systém.

V rámci tejto prioritnej oblasti je ďalej potrebné investovať do výstavby a rekonštrukcie verejných budov – to sa týka predovšetkým školy, kde je potrebné realizovať projekty na zníženie energetickej národnosti a vybudovať telocvičňu. Investície do výstavby infraštruktúry však vyžadujú značné náklady, z ktorých väčšinu bude možné zrealizovať

len pri získaní externých zdrojov zo štátnych dotácií a fondov EÚ. Je preto potrebné uvažovať aj s alternatívnymi riešeniami v prípade, ak tieto zdroje nebude možné získať.

Obec je žiadanou lokalitou pre prisťahovanie obyvateľov a kvalitné rodinné bývanie v atraktívnom prírodnom prostredí. Novovytvárané obytné ulice je potrebné v predstihu zabezpečiť obslužnými komunikáciami a kompletnými inžinierskymi sieťami. Súčasne je potrebné myslieť aj na perspektívne skupiny obyvateľov, ktoré nedisponujú dostatočným počiatočným kapitálom na kúpu bytu. Výstavbou nájomných bytov ako alternatívou voči individuálnej bytovej výstavbe rodinných domov je možné stabilizovať v obci mladších ekonomicky aktívnych obyvateľov, mladé rodiny.

Životné prostredie v obci ovplyvňujú rôzne negatívne faktory a potenciálne devastačné činitele. Prvoradou úlohou je preto osvetovými akciami, ale aj priamym zapojením zvyšovať environmentálne povedomie obyvateľov. Tým by sa obec mohla priblížiť k cieľu udržateľného rozvoja. Zvýšenie kvality prostredia v zastavanom území obce by priniesla aj údržba a nová koncepčná výsadba zelene v uliciach obce. Súčasťou nevyhnutných opatrení v oblasti zelenej infraštruktúry sú vodozádržné a protipovodňové opatrenia. Elimináciu nebezpečenstva povodní je možné dosiahnuť jednak rekonštrukciou a údržbou koryta potoka Štiavnik v zastavanom území, ale nevyhnutné sú aj úpravy na horských potokoch a vodozádržné opatrenia na zvýšenie retenčnej schopnosti krajiny. Žiaduce je tiež využitie obnoviteľných zdrojov energie pre verejné budovy, zriadenie technického (zberného) dvora.

Pre rôzne vekové skupiny obyvateľstva je potrebné zabezpečiť dostatok možností pre spoločenské kontakty – udržiavaním vyváženého spektra podujatí a aktivít kultúrno-spoločenského života, rozšírením cezhraničnej spolupráce s inými obcami. Zvýšenie záujmu obyvateľov o dianie v obci je možné dosiahnuť organizovaním súťažných podujatí. Žiaduce je tiež rozširovať možnosti pre oddychové aktivity – dobudovaním oddychových zón a verejných priestranstiev, ihrísk.

Rozvoju rekreačného potenciálu by pomohlo vybudovanie Vážskej cyklomagistrály, vyznačenie miestnych cyklotrás a náučného chodníka.

Z hľadiska udržiavania a formovania identity obce je dôležité obnoviť kultúrne pamiatky a vytvoriť aj expozíciu približujúcu tradičný spôsob života v obci mladším generáciám obyvateľov a návštevníkom.

3.3 Prehľad cieľov stratégie a ich hierarchie

Ciele nemajú charakter „hotových návrhov“, ale reprezentujú istú filozofiu prístupu k riešeniu problémov, ktorú naznačila už strategická vízia. Strategické ciele sú viazané na tri vytypované prioritné oblasti. Prioritné oblasti budú predstavovať hlavné oblasti smerovania finančnej a organizačnej podpory rozvoja. Na jednotlivé strategické ciele sa viažu špecifické ciele, nazvané v tomto programovom dokumente ako opatrenia. Vízia obce má charakter hlavného (globálneho) cieľa.

Hierarchia strategických cieľov a opatrení

Vízia obce Hvozdnica

„Obec Hvozdnica využije svoj polohový potenciál a stane sa atraktívnou lokalitou na prímestské bývanie i oddych. Rozvoj obce bude efektívne zhodnocovať prírodné, ľudské, finančné a kultúrne zdroje, pri zachovaní zdravého životného prostredia.“

Prioritná oblasť A		**Prioritná oblasť B**		**Prioritná oblasť C**	
Investície do základnej infraštruktúry		Vyvážený rozvoj obce s ohľadom na životné prostredie		Podpora identity obce, kultúry a rekreácie	
Cieľ	**Cieľ**	**Cieľ**	**Cieľ**	**Cieľ**	**Cieľ**
Opatrenie A.1	Opatrenie A.2	Opatrenie B.1	Opatrenie B.2	Opatrenie C.1	Opatrenie C.2
Cieľ				**Cieľ**	**Cieľ**
Opatrenie A.3				Opatrenie C.3	Opatrenie C.4

Prehľad strategických cieľov a opatrení pre Prioritnú oblasť A – Investície do základnej infraštruktúry

Cieľ: Zlepšenie stavu dopravnej infraštruktúry

- Opatrenie A.1 Investície do dopravnej infraštruktúry

Cieľ: Zlepšenie stavu technickej infraštruktúry

- Opatrenie A.2 Investície do technickej infraštruktúry

Cieľ: Zlepšenie stavu budov a areálov vo vlastníctve obce

- Opatrenie A.3 Investície do budov a areálov vo vlastníctve obce

Prehľad strategických cieľov a opatrení pre Prioritnú oblasť B – Vyvážený rozvoj obce s ohľadom na životné prostredie

Cieľ: Vybudovaná zelená infraštruktúra

- Opatrenie B.1 Tvorba zelenej infraštruktúry

Cieľ: Udržateľné využívanie prírodných zdrojov

- Opatrenie B.2 Udržateľné prístupy k využívaniu prírodných zdrojov

Prehľad strategických cieľov a opatrení pre Prioritnú oblasť C – Podpora identity obce, kultúry a cestovného ruchu

Cieľ: Aktívny kultúrnospoločenský život

- Opatrenie C.1 Podpora kultúrno-spoločenského života

Cieľ: Obec s vyprofilovanou identitou

- Opatrenie C.2 Podpora identity a obnova pamiatok a tradícií

Cieľ: Vybudovaná infraštruktúra pre oddychové a športové aktivity

- Opatrenie C.3 Dobudovanie infraštruktúry pre oddychové a športové aktivity

Cieľ: Vybudovaná infraštruktúra cyklotrás a náučných trás

- Opatrenie C.4 Investície do infraštruktúry cyklotrás a náučných trás

4. Programová časť

4.1 Návrh opatrení a aktivít

Programová časť obsahuje podrobnejšie rozpracovanie stratégie na úroveň opatrení a aktivít. Pre každú prioritnú oblasť je navrhnutý súbor konkrétnych **opatrení, aktivít, resp. projektov** smerujúcich k naplneniu rozvojovej stratégie obce, reprezentovanou víziou a strategickými cieľmi. Opatrenia a aktivity dodávajú dlhodobej a abstraktnejšie ponímanej stratégii žiaduci operatívny aspekt tým, že ju transformujú do konkrétnych praktických krokov. Preto sa týkajú kratšieho obdobia, ich plánovací horizont je 3 – 5 rokov. V niektorých prípadoch sa počíta s neskorším začiatkom realizácie (v druhom slede), po splnení istých nevyhnutných podmienok.

Programová časť obsahuje prvky rôzneho druhu a hierarchických úrovní:

- opatrenia – predstavujú špecifické ciele ako vecne príbuzné skupiny aktivít / projektov
- aktivity – sú neinvestičného charakteru, často s predpokladom permanentného priebehu
- projekty – predstavujú investičné akcie prípadne aj komplexné časovo ohraničené akcie neinvestičného charakteru; sú rámcovými projektmi, t.j. nie podrobnými realizačnými projektmi

Ku každej aktivite/projektu je pripojená charakteristika (v podobe tabuľkového formulára), ktorá obsahuje nasledujúce položky:

- stručný opis – zahŕňajúci opis stavu pred realizáciou a opis výstupov / výsledkov, t.j. čo sa má projektom dosiahnuť
- určenie zodpovedného subjektu (garanta), prípadne aj kontaktnej osoby a spolupracujúcich subjektov
- obdobie realizácie
- väzba na cieľ – odôvodnenie prínosu pre obec a pre splnenie strategických cieľov
- prehľad užívateľov – cieľových skupín, ktoré budú profitovať z realizácie projektu / aktivity
- merateľné ukazovatele – v podobe merateľných indikátorov úspešnosti – len ak nie je účelné posudzovať splnenie projektu v zmysle jeho popisu v stanovenom čase
- prehľad rizík – možných ohrození realizácie projektu / aktivity
- špecifikáciu potrebných postupových krokov podmieňujúcich realizáciu - len v prípade zložitejších projektov / aktivít
- odhad nákladov (nemožno zamieňať s presným rozpočtom)
- určenie spôsobu financovania

- priorita (* ** ***)

Tabuľka opatrení, projektov a aktivít podľa prioritných oblastí

Opatrenie	Projekt / Aktivita	Prioritná oblasť
A.1 Investície do dopravnej infraštruktúry	A.1.1 Dobudovanie chodníkov pozdĺž hlavnej cesty	A – Investície do základnej infraštruktúry
	A.1.2 Vybudovanie parkoviska pri vstupe do obce	
	A.1.3 Rekonštrukcia miestnych ciest	
	A.1.4 Vybudovanie obslužných ciest v nových stavebných lokalitách	
	A.1.5 Rekonštrukcia autobusových čakární	
	A.1.6 Úprava hlavných účelových ciest v katastrálnom území	
A.2 Investície do technickej infraštruktúry	A.2.1 Rozšírenie inžinierskych sietí do nových stavebných lokalít	
	A.2.2 Údržba miestneho rozhlasu	
	A.2.3 Rozšírenie kamerového systému	
	A.2.4 Dokončenie modernizácie verejného osvetlenia	
A.3 Investície do budov vo vlastníctve obce	A.3.1 Výstavba nájomných bytov	
	A.3.2 Vybudovanie telocvične	
	A.3.3 Rekonštrukcia ZŠ s ohľadom na zníženie energetickej náročnosti	
	A.3.4 Zriadenie viacúčelového obecného domu	
B.1 Tvorba zelenej infraštruktúry	B.1.1 Údržba a výsadba verejnej zelene v uliciach obce	B – Vyvážený rozvoj obce s ohľadom na životné prostredie
	B.1.2 Úprava a údržba koryta toku Štiavnik	
	B.1.3 Vodozádržné a protipovodňové opatrenia	
B.2 Udržateľné prístupy k využívaniu prírodných zdrojov	B.2.1 Využitie obnoviteľných zdrojov energie	
	B.2.2 Zvyšovanie environmentálneho povedomia občanov	
	B.2.3 Prevencia vzniku / likvidácia čiernych skládok	
	B.2.4 Zriadenie technického (zberného) dvora	

Opatrenie	Projekt / Aktivita	Prioritná oblasť
C.1 Podpora kultúrno-spoločenského života	C.1.1 Organizovanie vyváženého spektra podujatí a aktivít kultúrneho a spoločenského života C.1.2 Rozvíjanie cezhraničnej spolupráce C.1.3 Podpora vzniku spoločenských organizácií C.1.4 Súťažné akcie pre deti, mládež i dospelých	C – Podpora identity obce, kultúry a rekreácie
Cieľ C.2 Podpora identity a obnova pamiatok a tradícií	C.2.1 Osadenie informačných tabúľ C.2.2 Rekonštrukcia kultúrno-historických pamiatok C.2.3 Zriadenie expozície tradícií	
C.3 Dobudovanie infraštruktúry pre oddychové a športové aktivity	C.3.1 Dobudovanie oddychových zón a verejných priestranstiev C.3.2 Dobudovanie detských ihrísk	
C.4 Investície do infraštruktúry cyklotrás a náučných trás	C.4.1 Vybudovanie Vážskej cyklomagistrály C.4.2 Vyznačenie nových miestnych cyklotrás C.4.3 Vyznačenie náučného chodníka	

Merateľné ukazovatele

Súčasťou programovej časti je aj stanovenie merateľných ukazovateľov pre hodnotenie programového dokumentu. Merateľné ukazovatele majú charakter kvantitatívnych indikátorov úspešnosti, definujúcich cieľové hodnoty, ktoré sa majú dosiahnuť.

Z hľadiska monitorovania plnenia jednotlivých aktivít a projektov je potrebné sledovať merateľné ukazovatele výsledku, prípadne, výstupu a dopadu. Ukazovatele výsledku vyjadrujú priamy efekt projektu bezprostredne po ukončení realizácie projektu a merajú bezprostredný následok, ktorý bol vyvolaný výstupom. Za ukazovateľ výstupu možno považovať realizáciu aktivít projektu v stanovenom rozsahu, danom parametrami projektu (opísaný výsledok, náklady, stavebné parametre a pod.). Odrážajú skutočnosť, že niečo bolo vytvorené, realizované, zriadené. Ukazovatele dopadu vyjadrujú dlhodobý efekt aktivity / projektu, teda príspevok k cieľom, či k potrebám danej cieľovej skupiny.

Pre jednotlivé opatrenia stanovujeme prevažne ukazovatele výsledku. Projekty, pre ktoré nie sú osobitne stanovené merateľné ukazovatele, sa považujú za realizované, ak sa projekt realizuje v plnom rozsahu (100%) – t.j. ide o aplikáciu ukazovateľa výstupu. Naplnenie ukazovateľov výstupu sa uvádza v %.

Tabuľka ukazovateľov výsledkov, dopadov

Označ. opatr.	Názov ukazovateľa	Definícia	Inform. zdroj	Merná jedn.	Východ. hodnota	Cieľová hodnota 2027
A.1.1	dĺžka vybudovaných chodníkov	výsledok	obec	km	–	1
A.1.3	dĺžka rekonštruovaných komunikácií	výsledok	obec	km	–	0,5
A.1.6	dĺžka upravených komunikácií	výsledok	obec	km	–	1
A.2.4	zníženie spotreby elektrickej energie na VO	výsledok	obec	%	–	20
A.3.1	Počet nových nájomných bytov	výsledok	obec	počet	–	12
B.2.4	zvýšenie podielu triedeného odpadu	výsledok	obec	%	–	20
C.1.1	počet podujatí ročne	výsledok	obec	počet	–	5
C.1.3	počet fungujúcich spoločenských organizácií	výsledok	obec	počet	–	3

4.2 Opatrenia a aktivity pre Prioritnú oblasť A

Formuláre pre prípravu projektov a aktivít Prioritnú oblasť A – Investície do základnej infraštruktúry

Názov	**A.1.1 Dobudovanie chodníkov pozdĺž hlavnej cesty**
Opis - stav	Na ceste III. triedy, ktorá prechádza zastavaným územím obce, je vysoká intenzita dopravy. Zatiaľ sa uskutočnila výstavba 1. etapy, 2. etapa je naprojektovaná a 3. etapa je v projektovej príprave.
Opis - výstupy	Dobudujú sa chodníky na celom prieťahu cesty III. triedy zastavaným územím obce (t.j. 2. a 3. etapa)
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	–
Obdobie realizácie	2023 – 2025
Väzba na cieľ	Zlepšenie stavu dopravnej infraštruktúry
Užívatelia	obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	dĺžka vybudovaných chodníkov: min. 1 km
Riziká	nedostatok finančných zdrojov
Postup realizácie	–
Odhad nákladov	400 000 eur (2.+3. etapa)
Financovanie	obec, externé zdroje
Priorita	***
Poznámky	–

Názov	**A.1.2 Vybudovanie parkoviska pri vstupe do obce**
Opis - stav	
Opis - výstupy	Na vstupe do obce sa vo vhodnej polohe vybuduje záchytné parkovisko s potrebnou kapacitou (umožňujúce prestup na hromadnú dopravu do zamestnania).
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	–
Obdobie realizácie	2025 – 2027
Väzba na cieľ	Zlepšenie stavu dopravnej infraštruktúry
Užívatelia	obyvatelia obce (využívajúci autobusovú dopravu do zamestnania)
Indikátory monitoringu	–

Riziká	nedostatok finančných zdrojov
Postup realizácie	–
Odhad nákladov	10 000 eur
Financovanie	obec
Priorita	*
Poznámky	–

Názov	**A.1.3 Rekonštrukcia miestnych ciest**
Opis - stav	Niektoré miestne komunikácie sa vyznačujú nevyhovujúcimi technickými parametrami a nedostatočnou šírkou.
Opis - výstupy	Komunikácie budú rekonštruované v požadovaných parametroch. Súčasťou projektu bude aj oprava / dobudovanie mostov.
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	–
Obdobie realizácie	2025 – 2027 (výhľad)
Väzba na cieľ	Zlepšenie stavu dopravnej infraštruktúry
Užívatelia	obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	dĺžka rekonštruovaných komunikácií: min. 0,5 km
Riziká	nedostatok finančných zdrojov
Postup realizácie	–
Odhad nákladov	100 000 eur
Financovanie	obec, externé zdroje
Priorita	**
Poznámky	–

Názov	**A.1.4 Vybudovanie obslužných ciest v nových stavebných lokalitách**
Opis - stav	V obci je značný záujem o individuálnu bytovú výstavbu
Opis - výstupy	Na miestach s potrebou odstavovania vozidiel budú vybudované odstavné plochy s primeranou kapacitou.
Garant	vlastníci pozemkov
Kontaktná osoba garanta	
Spolupráca	obec
Obdobie realizácie	2023 – 2027

Väzba na cieľ	Zlepšenie stavu dopravnej infraštruktúry
Užívatelia	obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	–
Riziká	na strane vlastníkov pozemkov
Postup realizácie	–
Odhad nákladov	100 000 eur / 100 m
Financovanie	súkromné zdroje
Priorita	***
Poznámky	–

Názov	**A.1.5 Rekonštrukcia autobusových čakární**
Opis - stav	Autobusové čakárne sú zastarané, neatraktívne; zrekonštruovaná bola len 1 autobusová čakáreň (v lokalite Starovec)
Opis - výstupy	Prístrešky ostatných 4 autobusových čakárních sa zrekonštruujú, resp. nahradia novými objektmi, ktoré zvýšia atraktivitu verejných priestranstiev a podčiarknu identitu obce
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	–
Obdobie realizácie	2023 – 2027
Väzba na cieľ	Zlepšenie stavu dopravnej infraštruktúry
Užívatelia	obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	–
Riziká	nedostatok finančných zdrojov
Postup realizácie	–
Odhad nákladov	20 000 eur
Financovanie	obec
Priorita	**
Poznámky	–

Názov	**A.1.6 Úprava hlavných účelových ciest v katastrálnom území**
Opis - stav	V obci sú viaceré poľné cesty sprístupňujúce vzdialenejšie časti katastrálneho územia obce
Opis - výstupy	Hlavné účelové cesty mimo zastavaného územia (napr. aj do obce Stupné) budú rozšírené a upravené, prípadne spevnené, s asfaltovým alebo makadamovým povrchom

Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	vlastníci pozemkov
Obdobie realizácie	2025 – 2027 (výhľad)
Väzba na cieľ	Zlepšenie stavu dopravnej infraštruktúry
Užívatelia	obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	dĺžka upravených komunikácií: min. 1 km
Riziká	nedostatok finančných zdrojov, vlastnícke vzťahy
Postup realizácie	–
Odhad nákladov	
Financovanie	obec, externé zdroje
Priorita	*
Poznámky	–

Názov	**A.2.1 Rozšírenie inžinierskych sietí do nových stavebných lokalít**
Opis - stav	V obci je značný záujem o individuálnu bytovú výstavbu
Opis - výstupy	V nových uliciach sa vybudujú kompletné inžinierske siete (vodovod, kanalizácia, elektrické rozvody, plynovod), v predstihu pred výstavbou rodinných domov
Garant	vlastníci pozemkov
Kontaktná osoba garanta	
Spolupráca	obec
Obdobie realizácie	2023 – 2027
Väzba na cieľ	Zlepšenie stavu technickej infraštruktúry
Užívatelia	vlastníci nehnuteľností, obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	
Riziká	na strane vlastníkov pozemkov
Postup realizácie	–
Odhad nákladov	120 000 eur / 100 m
Financovanie	súkromné zdroje
Priorita	***
Poznámky	–

Názov	**A.2.2 Údržba miestneho rozhlasu**
Opis - stav	Systém miestneho rozhlasu bol len čiastočne rekonštruovaný (10%)

Opis - výstupy	Uskutoční sa komplexná rekonštrukcia jednotlivých technických objektov systému miestneho rozhlasu (hlavne rozvodov)
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	–
Obdobie realizácie	2023 – 2027
Väzba na cieľ	Zlepšenie stavu technickej infraštruktúry
Užívatelia	obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	–
Riziká	nedostatok finančných zdrojov
Postup realizácie	–
Odhad nákladov	20 000 eur
Financovanie	obec
Priorita	*
Poznámky	–

Názov	**A.2.3 Rozšírenie kamerového systému**
Opis - stav	Zastavané územie obce je čiastočne pokryté kamerovým systémom.
Opis - výstupy	Kamerový systém sa rozšíri tak, že bude pokrývať ďalšie kritické body zastavaného územia obce
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	–
Obdobie realizácie	2025 – 2027
Väzba na cieľ	Zlepšenie stavu technickej infraštruktúry
Užívatelia	obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	–
Riziká	nedostatok finančných zdrojov
Postup realizácie	–
Odhad nákladov	
Financovanie	obec
Priorita	*
Poznámky	–

Názov	**A.2.4 Dokončenie modernizácie verejného osvetlenia**
Opis - stav	V časti obce (1/3) sa uskutočnila výmena osvetľovacích telies za úsporné LED svietidlá.
Opis - výstupy	Dokončená bude modernizácia verejného osvetlenia v celej obci, pri znížení energetickej náročnosti verejného osvetlenia
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	–
Obdobie realizácie	2023 – 2024
Väzba na cieľ	Zlepšenie stavu technickej infraštruktúry
Užívatelia	obyvatelia obce, obec
Indikátory monitoringu	zníženie spotreby elektrickej energie na VO o 20%
Riziká	–
Postup realizácie	–
Odhad nákladov	70 000 eur
Financovanie	obec (externé zdroje)
Priorita	***
Poznámky	–

Názov	**A.3.1 Výstavba nájomných bytov**
Opis - stav	V obci je vysoký dopyt po nájomnom bývaní
Opis - výstupy	Pre skupiny obyvateľov, ktoré nedisponujú dostatočným kapitálom na kúpu bytu, vznikne výstavbou nájomných bytov alternatíva voči IBV, ktorá je dostupná len pre vyššie príjmové skupiny. Takto je možné stabilizovať v obci mladších ekonomicky aktívnych obyvateľov.
Garant	obec / súkromný investor
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	–
Obdobie realizácie	2023 – 2027
Väzba na cieľ	Zlepšenie stavu budov a areálov vo vlastníctve obce
Užívatelia	obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	Počet nových nájomných bytov: min. 12
Riziká	
Postup realizácie	–
Odhad nákladov	

Financovanie	úver ŠFRB, súkromné zdroje
Priorita	**
Poznámky	–

Názov	**A.3.2 Vybudovanie telocvične**
Opis - stav	Škola má len provizórnu telocvičňu, ktorá vznikla vyčlenením jednej miestnosti ZŠ.
Opis - výstupy	Vybuduje sa telocvičňa vyhovujúca nárokom na výučbu telesnej výchovy
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	–
Obdobie realizácie	2025 – 2027 (výhľad)
Väzba na cieľ	Zlepšenie stavu budov a areálov vo vlastníctve obce
Užívatelia	obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	–
Riziká	nedostatok finančných zdrojov
Postup realizácie	–
Odhad nákladov	150 000 eur
Financovanie	obec, externé zdroje (fondy EÚ)
Priorita	*
Poznámky	–

Názov	**A.3.3 Rekonštrukcia ZŠ s ohľadom na zníženie energetickej náročnosti**
Opis - stav	Budova ZŠ sa vyznačuje vysokými nárokmi na spotrebu elektrickej energie
Opis - výstupy	Uskutoční sa komplexná rekonštrukcia budovy ZŠ zameraná na zníženie energetickej náročnosti
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	–
Obdobie realizácie	2025 – 2027
Väzba na cieľ	Zlepšenie stavu budov a areálov vo vlastníctve obce
Užívatelia	obyvatelia obce, obec
Indikátory monitoringu	–

Riziká	nedostatok finančných zdrojov
Postup realizácie	–
Odhad nákladov	200 000 eur
Financovanie	obec, externé zdroje
Priorita	**
Poznámky	–

Názov	**A.3.4 Zriadenie viacúčelového obecného domu**
Opis - stav	Pre spoločenské aktivity v obci je k dispozícii len kultúrny dom
Opis - výstupy	Vybuduje sa viacúčelový obecný dom, ktorý bude možné využívať pre účely komunitných aktivít spoločenských organizácií (klub dôchodcov), ako miestne múzeum (pamätná izba), pre výstavy
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	–
Obdobie realizácie	2025 – 2027
Väzba na cieľ	Zlepšenie stavu budov a areálov vo vlastníctve obce
Užívatelia	obyvatelia obce, spoločenské organizácie
Indikátory monitoringu	–
Riziká	nedostatok finančných zdrojov, nezískanie NFP
Postup realizácie	–
Odhad nákladov	250 000 eur
Financovanie	obec, externé zdroje (fondy EÚ)
Priorita	***
Poznámky	–

4.3 Opatrenia a aktivity pre Prioritnú oblasť B

Formuláre pre prípravu projektov a aktivít Prioritnú oblasť B – Vyvážený rozvoj obce s ohľadom na životné prostredie

Názov	**B.1.1 Údržba a výsadba verejnej zelene v uliciach obce**
Opis - stav	Kvalita zelene na verejných priestranstvách je nízka a v nedostatočnej výmere
Opis - výstupy	Bude vysadená a upravená parková zeleň na verejných priestranstvách, ako aj sprievodná líniová zeleň pozdĺž nových ciest v zastavanom území obce
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	–
Obdobie realizácie	2025 – 2027
Väzba na cieľ	Vybudovaná zelená infraštruktúra
Užívatelia	obyvatelia obce, návštevníci
Indikátory monitoringu	–
Riziká	nízke environmentálne povedomie
Postup realizácie	–
Odhad nákladov	
Financovanie	obec, externé zdroje (Environmentálny fond)
Priorita	**
Poznámky	–

Názov	**B.1.2 Úprava a údržba koryta toku Štiavnik**
Opis - stav	Zastavaným územím obce tečie potok Štiavnik. Koryto je prevažne regulované, regulácia je na niektorých miestach narušená
Opis - výstupy	Uskutočnia sa úpravy koryta potoka s cieľom umožniť bezpečné prevedenie povodňových prietokov korytom
Garant	SVP, š.p.
Kontaktná osoba garanta	–
Spolupráca	obec
Obdobie realizácie	2025 – 2027
Väzba na cieľ	Vybudovaná zelená infraštruktúra
Užívatelia	obyvatelia obce, vlastníci pozemkov a nehnuteľností
Indikátory monitoringu	–

Riziká	na strane garanta
Postup realizácie	–
Odhad nákladov	
Financovanie	štátny rozpočet (fondy EÚ)
Priorita	**
Poznámky	–

Názov	**B.1.3 Vodozádržné a protipovodňové opatrenia**
Opis - stav	
Opis - výstupy	Vo voľnej krajine budú zrealizované vodozádržné úpravy (úpravy rigolov, hrádzky, výsadba vegetácie na zvýšenie retenčnej schopnosti krajiny).
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	SVP, š.p., vlastníci pozemkov
Obdobie realizácie	2023 – 2027 (výhľad)
Väzba na cieľ	Vybudovaná zelená infraštruktúra
Užívatelia	obyvatelia obce, hospodárske subjekty na lesnej a poľnoh. pôde
Indikátory monitoringu	–
Riziká	nedostatok finančných zdrojov, vlastnícke vzťahy
Postup realizácie	–
Odhad nákladov	
Financovanie	obec, externé zdroje
Priorita	**
Poznámky	–

Názov	**B.2.1 Využitie obnoviteľných zdrojov energie**
Opis - stav	
Opis - výstupy	Obnoviteľné druhy energie (napr. pasívne solárne systémy fotovoltaika, prípadne tepelné čerpadlá) budú vhodným spôsobom využívané pre potreby verejných budov (vykurovanie, ohrev TÚV).
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	–
Obdobie realizácie	2023 – 2027

Väzba na cieľ	Udržateľné využívanie prírodných zdrojov
Užívatelia	obec, obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	–
Riziká	nedostatok finančných zdrojov
Postup realizácie	–
Odhad nákladov	
Financovanie	obec, externé zdroje (fondy EÚ)
Priorita	**
Poznámky	–

Názov	**B.2.2 Zvyšovanie environmentálneho povedomia občanov**
Opis - stav	Environmentálne povedomie obyvateľov je pomerne nízke
Opis - výstupy	Obec bude vyvíjať úsilie na zvýšenie environmentálneho povedomia jednak osvetovými akciami a hlavne motivovaním a aktívnym zapojením obyvateľov do akcií spoločného upratovania a skrášľovania obce, čistenia verejných priestranstiev, výsadby zelene a starostlivosti o zeleň
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	–
Obdobie realizácie	2023 – 2027
Väzba na cieľ	Udržateľné využívanie prírodných zdrojov
Užívatelia	obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	
Riziká	nízky záujem obyvateľov
Postup realizácie	–
Odhad nákladov	
Financovanie	obec, dotácie
Priorita	*
Poznámky	–

Názov	**B.2.3 Prevencia vzniku / likvidácia čiernych skládok**
Opis - stav	
Opis - výstupy	Obec bude uskutočňovať monitoring životného prostredia, ako aj preventívne opatrenia a zabezpečí odstránenie prípadných čiernych skládok

Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	–
Obdobie realizácie	2023 – 2027
Väzba na cieľ	Udržateľné využívanie prírodných zdrojov
Užívatelia	obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	–
Riziká	nízke environmentálne povedomie obyvateľov
Postup realizácie	–
Odhad nákladov	
Financovanie	obec
Priorita	*
Poznámky	–

Názov	**B.2.4 Zriadenie technického (zberného) dvora**
Opis - stav	
Opis - výstupy	V obci bude vybudovaný technický dvor pre komunálne zariadenia, ktorého súčasťou bude aj zberný dvor pre triedený odpad
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	obec
Obdobie realizácie	2026 – 2027
Väzba na cieľ	Udržateľné využívanie prírodných zdrojov
Užívatelia	obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	zvýšenie podielu triedeného odpadu o 20%
Riziká	nedostatok finančných zdrojov, nízke environmentálne povedomie obyvateľov
Postup realizácie	–
Odhad nákladov	50 000 eur
Financovanie	Environmentálny fond
Priorita	***
Poznámky	–

4.4 Opatrenia a aktivity pre Prioritnú oblasť C

Formuláre pre prípravu projektov a aktivít pre Prioritnú oblasť C – Podpora identity obce, kultúry a rekreácie

Názov	**C.1.1 Organizovanie vyváženého spektra podujatí a aktivít kultúrneho a spoločenského života**
Opis - stav	Obec pravidelne organizuje rôzne kultúrno-spoločenské podujatia
Opis - výstupy	Každoročne bude zostavovaný pestrý a vyvážený program kultúrnych a spoločenských podujatí s ohľadom na záujmy rôznych cieľových a vekových skupín obyvateľov.
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	spoločenské organizácie
Obdobie realizácie	2023 – 2027
Väzba na cieľ	Aktívny kultúrnospoločenský život
Užívatelia	obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	počet podujatí ročne: min. 5
Riziká	nízky záujem
Postup realizácie	–
Odhad nákladov	
Financovanie	obec, granty, sponzori
Priorita	**
Poznámky	–

Názov	**C.1.2 Rozvíjanie cezhraničnej spolupráce**
Opis - stav	
Opis - výstupy	Družobná spolupráca bude uskutočňovať na úrovni miestnej samosprávy, ako aj v podobe spoločenských kontaktov medzi obyvateľmi jednotlivých obcí, pri organizovaní športových a kultúrnych aktivít. Vhodná je spolupráca s obcou Hvozdnice (ČR), prípadne obcou v Poľsku.
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	spoločenské organizácie
Obdobie realizácie	2023 – 2027
Väzba na cieľ	Aktívny kultúrnospoločenský život

Užívatelia	obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	
Riziká	nízky záujem
Postup realizácie	–
Odhad nákladov	
Financovanie	obec, externé zdroje (Interreg)
Priorita	*
Poznámky	–

Názov	**C.1.3 Podpora vzniku spoločenských organizácií**
Opis - stav	
Opis - výstupy	Obec bude vyhľadávať potenciálnych lídrov spoločenských organizácií, resp. spolkov v oblasti kultúrneho života, dobrovoľníctva, športu a pod.
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	spoločenské organizácie
Obdobie realizácie	2023 – 2027
Väzba na cieľ	Aktívny kultúrnospoločenský život
Užívatelia	obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	počet fungujúcich spoločenských organizácií: min. 3
Riziká	nízky záujem, sporadická aktivita
Postup realizácie	–
Odhad nákladov	
Financovanie	obec
Priorita	**
Poznámky	–

Názov	**C.1.4 Súťažné akcie pre deti, mládež i dospelých**
Opis - stav	
Opis - výstupy	Akcie zvýšia záujem obyvateľov a podporia ich aktívny prístup – napr. súťaž o najkrajšie upravenú predzáhradku, herno-športové súťaže pre deti, súťaž pre drobnopestovateľov atď.
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta

Spolupráca	spoločenské organizácie
Obdobie realizácie	2023 – 2027
Väzba na cieľ	Aktívny kultúrnospoločenský život
Užívatelia	obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	
Riziká	nízky záujem
Postup realizácie	–
Odhad nákladov	
Financovanie	obec, sponzori
Priorita	*
Poznámky	–

Názov	**C.2.1 Osadenie informačných tabúľ**
Opis - stav	V obci nie sú inštalované informačné a navigačné tabule
Opis - výstupy	Pre zlepšenie propagácie obce, turistických možností a zaujímavostí budú na prístupových komunikáciách do obce, prípadne v centre obce umiestnené informačné tabule.
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	podnikatelia
Obdobie realizácie	2025 – 2027
Väzba na cieľ	Obec s vyprofilovanou identitou
Užívatelia	obyvatelia obce, návštevníci
Indikátory monitoringu	–
Riziká	
Postup realizácie	–
Odhad nákladov	20 000 eur
Financovanie	obec
Priorita	**
Poznámky	–

Názov	**C.2.2 Rekonštrukcia kultúrno-historických pamiatok**
Opis - stav	V obci je viacero tradičných ľudových domov a skulpturálnych pamiatok (prícestné kríže a kaplnky, zvonica)
Opis - výstupy	Uskutoční sa postupná rekonštrukcia kultúrno-historických

	pamiatok
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	Pamiatkový úrad
Obdobie realizácie	2025 – 2027 (výhľad)
Väzba na cieľ	Obec s vyprofilovanou identitou
Užívatelia	obyvatelia obce, návštevníci
Indikátory monitoringu	–
Riziká	nedostatok finančných zdrojov
Postup realizácie	–
Odhad nákladov	
Financovanie	obec, dotácie zo ŠR
Priorita	**
Poznámky	–

Názov	**C.2.3 Zriadenie expozície tradícií**
Opis - stav	
Opis - výstupy	Expozícia tradícii a tradičných remesiel bude zriadená v tradičnom zrubovom dome v podobe vlastivednej expozície, prípadne v obecnom dome.
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	–
Obdobie realizácie	2022 – 2024
Väzba na cieľ	Obec s vyprofilovanou identitou
Užívatelia	obyvatelia obce, návštevníci
Indikátory monitoringu	–
Riziká	nedostatok finančných zdrojov
Postup realizácie	–
Odhad nákladov	
Financovanie	obec, externé zdroje
Priorita	*
Poznámky	–

Názov	**C.3.1 Dobudovanie oddychových zón a verejných priestranstiev**
Opis - stav	
Opis - výstupy	V obci (pri bytových domoch) budú dobudované verejné priestranstvá s oddychovou zónou, s lavičkami a ďalšími úžitkovými prvkami urbanistického mobiliára, detskými atrakciami
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	–
Obdobie realizácie	2023 – 2027
Väzba na cieľ	Vybudovaná infraštruktúra pre oddychové a športové aktivity
Užívatelia	obyvatelia obce, návštevníci
Indikátory monitoringu	–
Riziká	nedostatok finančných zdrojov
Postup realizácie	–
Odhad nákladov	80 000 eur
Financovanie	obec, externé zdroje
Priorita	***
Poznámky	–

Názov	**C.3.2 Dobudovanie detských ihrísk**
Opis - stav	
Opis - výstupy	Dobuduje sa existujúce ihrisko (doplnením hracích / cvičebných prvkov), prípadne sa vybuduje nové ihrisko pri novom bytovom dome.
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	–
Obdobie realizácie	2024 – 2027
Väzba na cieľ	Obec s identitou
Užívatelia	obyvatelia obce (deti)
Indikátory monitoringu	–
Riziká	nedostatok finančných zdrojov
Postup realizácie	
Odhad nákladov	30 000 eur
Financovanie	obec
Priorita	***

Poznámky	–

Názov	**C.4.1 Vybudovanie Vážskej cyklomagistrály**
Opis - stav	Pozdĺž toku Váhu sú vhodné topografické a priestorové podmienky pre vybudovanie cyklistickej trasy
Opis - výstupy	V rámci komplexného projektu vybudovania Vážskej cyklomagistrály na strednom Považí sa vybuduje cyklistická trasa pozdĺž prívodného kanála
Garant	VÚC
Kontaktná osoba garanta	–
Spolupráca	obec
Obdobie realizácie	2025 – 2027
Väzba na cieľ	Vybudovaná infraštruktúra cyklotrás a náučných trás
Užívatelia	návštevníci
Indikátory monitoringu	–
Riziká	nezískanie NFP
Postup realizácie	
Odhad nákladov	
Financovanie	fondy EÚ
Priorita	**
Poznámky	–

Názov	**C.4.2 Vyznačenie nových miestnych cyklotrás**
Opis - stav	
Opis - výstupy	Vyznačia, resp. vybudujú sa ďalšie vhodné úseky cyklotrás (napr. pozdĺž toku Štiavnik, vodnej nádrže Mikšová, do okolitých obcí Stupné / Brvnište)
Garant	MAS
Kontaktná osoba garanta	–
Spolupráca	obec
Obdobie realizácie	2025 – 2027 (výhľad)
Väzba na cieľ	Vybudovaná infraštruktúra cyklotrás a náučných trás
Užívatelia	obyvatelia obce, návštevníci
Indikátory monitoringu	–
Riziká	nedostatok finančných zdrojov, vlastnícke vzťahy

Postup realizácie	1. vypracovanie projektovej dokumentácie a rozpočtu / 2. žiadosť o NFP / 3. výber dodávateľa / 4. realizácia stavby
Odhad nákladov	
Financovanie	fondy EÚ
Priorita	*
Poznámky	–

Názov	**C.4.3 Vyznačenie náučného chodníka**
Opis - stav	
Opis - výstupy	V katastri obce po poľných cestách bude vyznačený náučný chodník, sprístupňujúci prírodné zaujímavosti obce.
Garant	obec (MAS)
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	vlastníci pozemkov
Obdobie realizácie	2025 – 2027 (výhľad)
Väzba na cieľ	Vybudovaná infraštruktúra cyklotrás a náučných trás
Užívatelia	obyvatelia obce, návštevníci
Indikátory monitoringu	–
Riziká	nedostatok finančných zdrojov, vlastnícke vzťahy
Postup realizácie	
Odhad nákladov	
Financovanie	obec, externé zdroje
Priorita	*
Poznámky	–

5. Realizačná časť

Realizačná časť programu rozvoja nadväzuje na programovú časť a spolu s finančnou časťou predstavujú implementačnú časť programového dokumentu. Obsahuje opis organizačného a inštitucionálneho zabezpečenia realizácie, opis komunikačnej stratégie vo vzťahu k jednotlivým cieľovým skupinám, opis systému monitorovania a hodnotenia plnenia programového dokumentu vo väzbe na merateľné ukazovatele stanovené v programovej časti.

5.1 Organizačné a inštitucionálne zabezpečenie implementácie

Organizačné zabezpečenie realizácie jednotlivých projektov a aktivít je určené v programovej časti. Osobitne pre každý projekt / aktivitu je určený zodpovedný subjekt – tzv. garant, prípadne aj spolupracujúce subjekty. Vo väčšine prípadov je ako zodpovedný subjekt určená obec.

Obec vykonáva svoje činnosti prostredníctvom svojich orgánov. Najvyšším orgánom je obecné zastupiteľstvo, ktoré môže zriaďovať ako svoje poradné orgány odborné komisie. Vo vzťahu k PHRSR je obecné zastupiteľstvo kompetentným orgánom na jeho schvaľovanie. Najvyšším výkonným orgánom a predstaviteľom obce je starosta. Rozhoduje vo všetkých veciach správy obce, ktoré nie sú zákonom alebo štatútom vyhradené obecnému zastupiteľstvu. Obecný úrad a jeho organizačné zložky organizačne a administratívne zabezpečujú fungovanie obce.

Pri zabezpečení realizácie, ako aj monitorovania a hodnotenia programového dokumentu, bude mať rozhodujúce kompetencie pracovná skupina, pozostávajúca zo zástupcov obce, samosprávy, občanov a expertov. Predmetom jej činnosti bude podnikať kroky smerujúce k realizácii projektov, pripravovať projekty a koordinovať aktivity účastníkov rozvojového procesu. Jej úlohou nebude priamo realizovať jednotlivé projekty a opatrenia, ale koordinovať ich prípravu a súvisiace plánovacie procesy. Avšak vzhľadom k skutočnosti, že väčšinu projektov bude realizovať obec, možno predpokladať personálne prekrývanie činností administratívnych štruktúr miestnej samosprávy a pracovnej skupiny.

5.2 Časový harmonogram realizácie

Pre jednotlivé aktivity a projekty sú definované približné obdobia realizácie – tzv. etapy. Časový harmonogram realizácie rozlišuje dve etapy a výhľadové obdobie:

- I. etapa (2023 – 2025)
- II. etapa (2026 – 2027)
- výhľad (2028 – 2030)

Etapy, resp. obdobia realizácie, sú uvedené vo formulároch pre prípravu projektov a aktivít v programovej časti.

5.3 Monitorovanie a hodnotenie napĺňania programového dokumentu

Systém monitorovania a hodnotenia

Systém monitorovania spočíva v sledovaní zmeny v smerovaní vývoja obce, zmeny vonkajších podmienok rozvoja, ako aj nové požiadavky obyvateľov a ďalších cieľových skupín (návštevníkov, podnikateľov). Súčasne je potrebné hodnotiť plnenie opatrení, aktivít a projektov stanovených v programovej časti. Tieto úlohy bude vykonávať pracovná skupina zodpovedná za implementáciu. Pre hodnotenie sú stanovené kritériá podľa nasledujúcej tabuľky.

Kritéria hodnotenia PHRSR

P. č.	Skupina kritérií / kritérium	Váha kritéria	Rozsah bodového hodnotenia	Poznámka
1.	Obsah dokumentu	neurčené	0-4	–
2.	Väzby dokumentu na iné strategické dokumenty na miestnej, regionálnej a národnej úrovni	neurčené	0-4	–
3.	Súlad navrhovanej stratégie s potenciálom územia/zdrojmi	neurčené	0-4	–
4.	Postupy hodnotenia a monitorovania	neurčené	0-4	–
5.	Zrozumiteľnosť dokumentu	neurčené	0-4	–
6.	Iné		0-4	–
	Spolu			

Pracovná skupina by sa mala schádzať na spoločných stretnutiach aspoň raz za rok. Na stretnutí by sa zhodnotilo plnenie plánu, doterajší postup realizácie a prediskutovali a odsúhlasili prípadné zmeny.

Výstupom hodnotenia je hodnotiaca správa za príslušný kalendárny rok, ktorá zhodnotí pokrok k dosiahnutiu stanovených cieľov. Plán priebežných hodnotení je uvedený v nasledujúcej tabuľke.

Pre každý kalendárny rok, vo väzbe na prípravu rozpočtu a zasadnutie pracovnej skupiny, odporúčame aktualizovať, resp. pripraviť akčný plán, ktorý pre jednotlivé aktivity a projekty podrobne definuje úlohy a postupové kroky potrebné pre ich realizáciu v danom roku.

Podkladom pre monitorovanie a hodnotenie plnenia programového dokumentu sú merateľné ukazovatele, ktoré sú priradené každej aktivite / projektu v programovej časti.

Okrem uvedeného monitorovania a hodnotenia vypracúva obec Správu o plnení PHRSR v zmysle požiadaviek samosprávneho kraja (VÚC). Obec túto správu zasiela každoročne do 31. mája príslušnému VÚC v zmysle § 12 zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov.

Plán priebežných hodnotení PHRSR na programové obdobie 2022 - 2027

Typ hodnotenia	Vykonať prvýkrát	Dôvod vykonania / periodicita
Strategické hodnotenie	2025 (po ukonč. I. etapy)	- podľa rozhodnutia obce / vzniknutej spoločenskej potreby
Operatívne hodnotenie	–	- v prípade zmenených skutočností
Tematické hodnotenie časti PHRSR	2024/2025	- téma hodnotenia identifikovaná ako riziková časť vo výročnej monitorovacej správe za predchádzajúci rok - kalendárny rok
Ad hoc mimoriadne hodnotenie		- pri značnom odklone od stanovených cieľov a doľahnutých hodnôt ukazovateľov - pri návrhu na revíziu programového dokumentu
Ad hoc hodnotenie celého PHRSR alebo jeho časti		- na základe rozhodnutia starostu, podnetu poslancov; na základe protokolu NKÚ SR, správy auditu ...

Z procesu monitorovania a hodnotenia je potrebné vyhotoviť záznam a monitorovaciu správu. Rovnako sa vyhotovuje správa aj z verejného prerokovania programového dokumentu a z prerokovania jeho aktualizácie – podľa vzoru v tabuľke.

Vzor záznamu z verejného prerokovania

Zápis o prerokovaní

Termín pripomienkovania: ……...

Pripomienka č. 1

Text pripomienky: do programovej časti doplniť:

……..

Pripomienka sa týka časti dokumentu: programová časť

Zaslal: OZ

Zdôvodnenie:

Vyjadrenie samosprávneho orgánu: pripomienky akceptujeme

Zdôvodnenie samosprávneho orgánu:

.....

Počet pripomienok: celkový počet: ... akceptované: ...

Zápis spracoval: dňa:

Aktualizácia programového dokumentu

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce má charakter otvoreného dokumentu, ktorý sa mení a dopĺňa podľa potreby. Skutočnosti zistené pri monitorovaní budú slúžiť pre uskutočnenie revízie aktuálnosti stratégie, čo môže viesť k jej prípadnému prehodnoteniu. Obdobne by sa mal aktualizovať aj katalóg projektov – úspešne zavŕšené projekty by mali byť priebežne nahradzované novými projektmi, podporujúcimi kontinuitu v dosahovaní stanovených cieľov. Plánované projekty a aktivity možno považovať za splnené, ak boli realizované v opísanom rozsahu a v stanovenom čase, ktoré sú ekvivalentom ukazovateľov úspešnosti projektu.

Po uplynutí plánovacieho horizontu, programového obdobia alebo v prípade zmien príslušnej legislatívy sa odporúča vypracovanie nového programového dokumentu. Potrebu rozsiahlejšej aktualizácie môže vyvolať i závažnejšia zmena vonkajších podmienok. Podľa aktuálnych výziev by sa mala preveriť kompatibilita navrhovaných opatrení, aktivít a projektov s možnosťami ich financovania a tomu prispôsobiť výber nových projektov.

5.4 Riziká implementácie a ich prevencia

Riziká implementácie

Viaceré z rizík, uvádzaných v kap. 2.6 Analýza problémov, možných rizík, výziev, sa týka implementácie stratégie a navrhovaných opatrení, projektov a aktivít. Vo všeobecnosti ide hlavne o nasledovné riziká:

- chyby projektovej dokumentácie
- problémy pri verejnom obstarávaní
- nedostatok finančných zdrojov, nezískanie NFP, dotácie
- nezáujem obyvateľov (potenciálnych užívateľov)

Riziká realizácie konkrétnych projektov a aktivít sú podrobne pre každý projekt uvedené v programovej časti, v rámci formulárov pre prípravu projektov a aktivít.

Prevencia rizík, opatrenia na zníženie rizík

Prevenciou rizík je kvalitná príprava projektov, ako aj uskutočňovanie monitorovania a hodnotenie napĺňania programového dokumentu. Využívaním tejto spätnej väzby je možné už v zárodku identifikovať prípadné riziká, resp. problémy a navrhnúť konkrétne a účinné opatrenia na ich zmiernenie, resp. prevenciu.

5.5 Komunikačná stratégia

Komunikácia a prezentácia programu rozvoja

Program rozvoja je dôležitým komunikačným nástrojom i nástrojom marketingovej komunikácie. Obec vhodnou prezentáciou stratégie môže získať väčšiu dôveryhodnosť aj u potenciálnych investorov, ktorí sa pri svojich lokalizačných rozhodnutiach orientujú podľa stability rozvojovej politiky a tiež podľa ponuky konkrétnych investičných príležitostí obsiahnutých v rozvojových dokumentoch obcí.

Ďalšou cieľovou skupinou sú obyvatelia obce. Na túto cieľovú skupinu sa komunikačné aktivity orientovali počas spracovania dokumentu. Komunikácia s verejnosťou by mala pokračovať aj naďalej – jednak priamym zapojením a tiež zverejňovaním každoročných hodnotiacich správ o plnení programu a aktuálnych akčných plánov na najbližšie obdobie.

Hlavným komunikačným kanálom je internetová stránka obce (www.hvozdnica.sk), kde okrem tradičného obsahu je dôraz kladený na prezentáciu potenciálov obce, rozvojových zámerov a vízií budúcnosti tak, ako ich definovali územný plán obce a program rozvoja obce. Doplnkovo sa na tento účel využíva miestny rozhlas, informačná tabuľa, miestny

občasník. V menších obciach je významná aj úloha neformálnej komunikácie poslancov miestnej samosprávy a vedenia obce smerom k občanom pri informovaní o aktuálnych otázkach rozvoja obce.

Komunikácia so samosprávnym krajom

Pre úspešnú realizáciu viacerých navrhnutých projektov je dôležité získanie podpory kompetentných inštitúcií regionálnej úrovne – samosprávneho kraja a/alebo regionálnej rozvojovej agentúry. Vo fáze realizácie a aktualizácie programu rozvoja je žiaduce oboznamovať samosprávny kraj so základnými informáciami o vybraných kľúčových projektoch a aktivitách, pri ktorých sa počíta so získaním finančného príspevku z fondov EÚ, aby tieto projekty mohli byť zaradené do zásobníka projektov.

Obec samosprávny kraj ďalej povinne informuje o plnení PHRSR, ako je uvedené v predchádzajúcej kapitole.

6. Finančná časť

6.1 Finančné zabezpečenie realizácie

Finančná časť obsahuje návrh finančného zabezpečenia jednotlivých opatrení a aktivít s preferovaným modelom viaczdrojového financovania, s prepojením na programový rozpočet obce.

Mnohé aktivity a opatrenia predstavujú finančne náročné projekty. Je preto nevyhnutné identifikovať zdroje, ktoré umožnia ich realizáciu. Pre jednotlivé aktivity a projekty sú predbežne určené nielen náklady, ale aj zdroje financovania.

Finančné prostriedky potrebné na realizáciu projektov tak, ako boli definované v Programe hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce, budú v zásade pochádzať z troch hlavných zdrojov:

- verejné zdroje (rozpočet obce, štátny rozpočet)
- súkromné zdroje
- fondy Európskej únie

Verejné zdroje

Ako ukázala analýza rozpočtovej situácie, zdroje obce aj v prípade optimálneho vývoja umožňujú realizovať len menšie investičné akcie. Pre väčšie projekty bude preto nutné získanie finančných prostriedkov z externých zdrojov, predovšetkým fondov EÚ.

Je samozrejme nutné počítať aj s rizikom zamietnutia žiadosti o finančný príspevok. V takom prípade bude potrebné určiť náhradné zdroje financovania. Niektoré projekty je možné realizovať v redukovanom rozsahu alebo na etapy rozložené na dlhšie časové úseky z obecného rozpočtu. V prípade iných projektov, najmä takých, ktoré sú schopné generovať zisky, prichádza do úvahy spoluúčasť súkromného sektora alebo využitie bankových úverových produktov.

V súčasnosti majú obce len minimálne možnosti získania grantov zo štátneho rozpočtu na rozvojové aktivity. Z hľadiska investičných projektov obcí prichádzajú do úvahy:

- Štátny fond rozvoja bývania - príspevky na výstavbu nájomných bytových domov podľa stanovených kritérií
- Environmentálny fond – príspevky na projekty v oblasti životného prostredia

Isté možnosti pre financovanie menších projektov v oblasti kultúry a športu vyplývajú z výziev vypisovaných samosprávnym krajom.

Súkromné zdroje

Súkromné prostriedky predstavujú najjednoduchšiu formou investovania, nakoľko ich použitie závisí výlučne od rozhodnutia ich vlastníka. Pri investovaní súkromných zdrojov

investor hľadá primárne ziskovú návratnosť, ich význam pre regionálny rozvoj spočíva v tom, že obvykle prinášajú nové pracovné miesta, skvalitňujú služby pre návštevníkov obce i pre miestnych obyvateľov.

Vzhľadom k obmedzenej investičnej sile ekonomických subjektov pôsobiacich v obci bude potrebné zamerať pozornosť aj na externé subjekty a aktívne vyhľadávať potenciálnych investorov.

Pokiaľ ide o projekty a aktivity obsiahnuté v tomto dokumente, časť z nich počíta s príspevkami zo súkromných zdrojov, prípadne sa budú realizovať v spolupráci s verejným sektorom.

Fondy Európskej únie

Po vstupe SR do Európskej Únie sa obciam a ďalším subjektom otvorili možnosti získania dodatočných finančných prostriedkov z fondov EÚ. Európska regionálna politika si kladie za cieľ vyrovnávanie rozdielov medzi regiónmi v zmysle finančnej solidarity. Je založená na štyroch štrukturálnych fondoch:

- Európsky fond regionálneho rozvoja (ERDF) – financuje infraštruktúru, investície do tvorby pracovných príležitostí, miestne rozvojové projekty a pomoc malým firmám
- Európsky sociálny fond (ESF) – podporuje návrat nezamestnaných a znevýhodnených skupín do pracovného života, financovaním odbornej prípravy a systému podpory ich zamestnávania
- Európsky poľnohospodársky a garančný fond (EAGGF) – finančne podporuje rozvoj vidieka a pomoc farmárom najmä v zaostávajúcich regiónoch
- Finančný nástroj na riadenie rybolovu (FIFG) – pre naše územie nie je relevantný

V programovom období 2021 – 2027 bude pomoc z fondov EÚ čerpaná na základe priorít SR pre politiku súdržnosti - v zmysle Partnerskej dohody 2021 - 2027, prostredníctvom operačných programov. Hlavné prvky modernizovanej politiky súdržnosti po roku 2020 majú byť:

- zameranie na kľúčové investičné priority
- politika súdržnosti pre všetky regióny a individuálnejší prístup k regionálnemu rozvoju
- menej početné, jasnejšie a stručnejšie pravidlá
- silnejšie prepojenie s európskym semestrom na zlepšenie investičného prostredia v Európe

Ďalšie prostriedky budú poskytované na základe plánu obnovy Next Generation EU. Na podporu projektov cezhraničnej spolupráce obcí a ďalších subjektov bude možné využiť programy cezhraničnej spolupráce a programy medziregionálnej spolupráce EÚ (najmä Interreg Central Europe).

Pri definovaní opatrení, aktivít a projektov v tomto programovom dokumente boli zvažované aj možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EÚ.

6.2 Finančný plán

Súčasťou indikatívneho finančného plánu je:

- indikatívny rozpočet na roky 2023 – 2027
- finančný rámec plánovaných projektov a aktivít

Schválený indikatívny rozpočet sa zapracuje do programového rozpočtu obce a ďalších záväzných dokumentov, vrátane akčných plánov.

Indikatívny rozpočet - sumarizácia v tis. eur

	2023	2024	2025	2026	2027
Prioritná oblasť A - Investície do základnej infraštruktúry					
Prioritná oblasť B - Vyvážený rozvoj obce s ohľadom na životné prostredie					
Prioritná oblasť C - Podpora identity obce, kultúry a rekreácie					

Finančný rámec pre realizáciu PHRSR pre potreby súhrnného prehľadu plánovaných projektov a aktivít – Prioritná oblasť A – Investície do základnej infraštruktúry (v tis. eur)

Označ. opatr.	Označ. projektu, aktivity	Náklady spolu	Verejné zdroje celkom	Národné zdroje celkom	Zdroje EÚ celkom	Súkrom. zdroje	Úver. zdroje	EIB	Iné zdroje
		a=b+e+f+g+h	b=c+d	c	d	e	f	g	h
A.1	A.1.1								
A.1	A.1.2								
A.1	A.1.3								
A.1	A.1.4								
A.1	A.1.5								
A.1	A.1.6								
A.2	A.2.1								
A.2	A.2.2								
A.2	A.2.3								
A.2	A.2.4								
A.3	A.3.1								
A.3	A.3.2								
A.3	A.3.3								
A.3	A.3.4								

Finančný rámec pre realizáciu PHRSR pre potreby súhrnného prehľadu plánovaných projektov a aktivít – Prioritná oblasť B – Vyvážený rozvoj obce s ohľadom na životné prostredie (v tis. eur)

Označ. opatr.	Označ. projektu, aktivity	Náklady spolu	Verejné zdroje celkom	Národné zdroje celkom	Zdroje EÚ celkom	Súkrom. zdroje	Úver. zdroje	EIB	Iné zdroje
		a=b+e+f+g+h	b=c+d	c	d	e	f	g	h
B.1	B.1.1								
B.1	B.1.2								
B.1	B.1.3								
B.2	B.2.1								
B.2	B.2.2								
B.2	B.2.3								
B.2	B.2.4								

Finančný rámec pre realizáciu PHRSR pre potreby súhrnného prehľadu plánovaných projektov a aktivít – Prioritná oblasť C – Podpora identity obce, kultúry a rekreácie (v tis. eur)

Označ. opatr.	Označ. projektu, aktivity	Náklady spolu	Verejné zdroje celkom	Národné zdroje celkom	Zdroje EÚ celkom	Súkrom. zdroje	Úver. zdroje	EIB	Iné zdroje
		a=b+e+f+g+h	b=c+d	c	d	e	f	g	h
C.1	C.1.1								
C.1	C.1.2								
C.1	C.1.3								
C.1	C.1.4								
C.2	C.2.1								
C.2	C.2.2								
C.2	C.2.3								
C.3	C.3.1								
C.3	C.3.2								
C.4	C.4.1								
C.4	C.4.2								
C.4	C.4.3								

7. Záver

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Hvozdnica je strednodobý rozvojový dokument, s plánovacím horizontom do roku 2027, so strategickým výhľadom do roku 2030. Dokument vyjadruje víziu a stratégiu rozvoja obce, ďalej podrobnejšie stanovuje priority, opatrenia a aktivity rozvoja obce. Je výsledkom spolupráce najvýznamnejších aktérov obce s externými expertmi.

Dokument tvorí päť hlavných častí – analytická časť, strategická časť, programová časť, realizačná časť a finančná časť.

Dokument nepodlieha posudzovaniu vplyvov na životné prostredie podľa zákona č. 24/2006 Z.z. v znení neskorších predpisov, nakoľko nevytvára rámec pre projekty alebo činnosti podľa prílohy č. 8 uvedeného zákona a ani nevplýva na územia NATURA 2000.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Hvozdnica po jeho prerokovaní schvaľuje obecné zastupiteľstvo, rovnako ako jeho aktualizácie.

Vypracovaním a schválením výsledného dokumentu proces strategického plánovania nekončí. Definovanie konkrétnych aktivít a projektov v podobe iniciačného akčného plánu je len prvým krokom, prostredníctvom ktorého možno posunúť stratégiu bližšie k realizácii.

Údaje o schválení

Dokument	Názov: Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Hvozdnica na roky 2023 – 2027 s výhľadom do r. 2030
Spracovanie	Forma spracovania: s pomocou externých expertov Obdobie spracovania: 01/2023 – 02/2023 Riadiaci tím, pracovné skupiny Externá odborná spolupráca: Ekoplán, s.r.o. Náklady na spracovanie – vlastné zdroje
Prerokovanie	Prerokovanie v orgánoch samosprávy (OZ)
Schválenie	Dňa 28. 04. 2023

8. Prílohy

8.1 Zoznam informačných zdrojov a východiskových dokumentov

Vstupné informácie pre spracovanie analýz

- Hvozdnica 1250 – 2000. Monografia obce, 2000
- Oficiálna internetová stránka obce Hvozdnica www.hvozdnica.sk
- Prognostické údaje podporujúce vypracovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja a obce. MVRR, 2003
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Hvozdnica, 2015
- Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001. Štatistický úrad SR, 2002
- Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011. Štatistický úrad SR, 2013
- Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2021
- Vlastivedný Slovník obcí na Slovensku - I. diel. Bratislava : Veda, 1976.

Metodické podklady

- Coplák, J. Miestne strategické plánovanie a jeho väzby s územným plánovaním. Habilitačná práca. - Bratislava : FA STU, 2013.
- Metodika na vypracovanie programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce/obcí/VÚC. Verzia 2.0. Bratislava : MDVRR, 2015.
- Metodika tvorby a implementácie programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja regiónov, programov rozvoja obcí a skupín obcí s uplatnením princípov udržateľného smart (inteligentného, rozumného) rozvoja, 2020

Zoznam koncepčných dokumentov

- Koncepcia územného rozvoja Slovenska
- Národná stratégia regionálneho a územného rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030
- Národné priority implementácie Agendy 2030
- Partnerská dohoda 2021 - 2027
- Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Žilinského samosprávneho kraja 2021+
- Regionálna výskumná a inovačná stratégia Žilinského kraja 2014+
- Územný plán obce Hvozdnica, 2018

- Územný plán VÚC Žilinského kraja, v znení zmien a doplnkov
- Vízia a stratégia rozvoja SR 2030

8.2 Zoznam použitých skratiek

EAGGF – Európsky poľnohospodársky a garančný fond

ERDF – Európsky fond regionálneho rozvoja

ESF – Európsky sociálny fond

OP – operačný program

PHRSR – program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce

RRA – regionálna rozvojová agentúra

ŠFRB – Štátny fond rozvoja bývania

ŠÚ SR – Štatistický úrad SR

ÚPN – Územný plán

ÚPSVaR – Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny

ŽSK – Žilinský samosprávny kraj